

DIPLOMADOLGOZAT

SZATMÁRI VIKTÓRIA
Pénzügy mesterszak

Budapest
2023

**Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Budai Campus
Pénzügy Mesterszak**

**A vállalkozások (gazdálkodó szervezetek) adózásának
sajátosságai, valamint az elmúlt években bevezetett digitális
újítások**

Belső konzulens:	Dr. Tóth Márk egyetemi docens
Külső konzulens:	Dr. Pauker Zoltán Andersen Adótanácsadó Zrt., Senior Manager
Készítette:	Szatmári Viktória T3AYY5 Levelező tagozat
Intézet/Tanszék:	Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet Befektetési, Pénzügyi és Számviteli Tanszék

**Budapest
2023**

Tartalomjegyzék

1	BEVEZETÉS	3
2	SZAKIRODALOM ÁTTEKINTÉSE.....	5
2.1	Vállalkozási formák és sajátosságai.....	5
2.1.1	Egyéni vállalkozás.....	6
2.1.2	Társas vállalkozások.....	10
2.2	Vállalkozásokat érintő adófajták bemutatása.....	14
2.2.1	Általános forgalmi adó	16
2.2.2	Társasági adó.....	21
2.2.3	Kisadózó vállalkozások tétele adója.....	23
2.2.4	Kisvállalati adó.....	24
2.2.5	Vállalkozói személyi jövedelemadó	26
2.3	Digitális újítások	27
2.3.1	Online pénztárgépek.....	27
2.3.2	Elektronikus Közúti Áruforgalom Ellenőrző Rendszer	29
2.3.3	Online Számlarendszer	32
3	SAJÁT VIZSGÁLAT	33
3.1	Kutatási célok, kutatási kérdések és hipotézisek.....	33
3.2	Vizsgálat körülményei és helyszíne	33
3.3	Kutatás módszerek és vizsgálati minta bemutatása	33
3.4	Eredmények.....	34
4	KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK	50
5	ÖSSZEFOGLALÁS	52
	IRODALOMJEGYZÉK	54
	ÁBRAJEGYZÉK.....	57
	MELLÉKLET.....	58
	FÜGGELÉKEK.....	73

1 Bevezetés

Szakdolgozatom témájának a vállalkozások (gazdálkodó szervezetek) adózásának sajátosságai témakört választottam, mert úgy gondolom, hogy az elmúlt években számos adópolitikai változás történt e területen, mely hatással volt a vállalkozások adófizetési hajlandóságára, valamint a „*feketegazdaság*” visszaszorítására.

Célom, egyrészt elemezni a különböző vállalkozási formák adózási lehetőségeit az elmúlt évek változásainak vizsgálatával, valamint megnézni, hogy a különböző bevezetett digitális újítások, mint az online pénztárgépek, az EKÁER, illetve az online számlarendszer milyen mértékben járultak hozzá a központi költségvetés bevételeinek javulásához, valamint egyes adókulcsok mérséklődéséhez, ezáltal segítséget nyújtva az adózás bonyolult rendszerében eligazodni kívánó gazdálkodó szervezetek számára.

Témaválasztásomat indokolja, hogy a vállalkozásokat érintő adózási szabályok áttekintése mindig nagy feladatot jelent az érintett szakemberek számára is.

Szakdolgozatom szakirodalmának áttekintését a gazdálkodó szervezetek gazdaságban betöltött szerepével fogom kezdeni, majd ezt követően megnézem, a különböző vállalkozási formák sajátosságait, elemzem a vállalkozási forma kiválasztását befolyásoló tényezőket, valamint megvizsgálom, az egyes vállalkozás típusok adózási formák közötti választási lehetőségeit.

A dolgozatom következő részében szeretném bemutatni a vállalkozásokat érintő különböző adófajták előnyeit, hátrányait és sajátosságait; az adómentességek és adókedvezmények rendszerét az elmúlt évek változásainak tükrében.

A szakirodalom áttekintésének utolsó nagy egységét az elmúlt években bevezetett digitális újítások fogják jelenteni; ebben az egységben részletesen kitérek az online pénztárgépek, az EKÁER, valamint az online számlarendszer hatásainak vizsgálatára.

Szakdolgozatom elkészítéséhez klasszikus társadalomkutatási módszereket kívánok felhasználni. Ezek lényege, hogy a vizsgált terület működéséről, hatékonyságáról gyűjtök információkat, melyek származhatnak másodkézből – ezt nevezik szekunder kutatásnak -, illetve lehetnek primer adatok, azaz saját kutatási eredményeim, melyeket elsődleges információknak neveznek.

A szekunder kutatás során, már előzőleg feltárt adatokkal fogok dolgozni, melyek lehetnek például jogszabályok, statisztikai adatok, adatbázisok, jelentések, szakkönyvek, elektronikus média. Primer adatokhoz saját vizsgálattal kívánok hozzájutni, melyet az adott probléma megoldására fogok elvégezni.

Primer adatgyűjtés kvalitatív - ami három alapvető módszerrel dolgozik: megfigyelés, mélyinterjú és fókuszcsoportok-, illetve kvantitatív – melynek formái: megkérdezés, megfigyelés és kísérletezés - módszerekkel végezhetünk. Jelen esetben a kvantitatív elemzést választottam, ezen belül is kérdőíves megkérdezést.

Kutatásom eredményeinek kiértékelést követően, egyrészt, képes leszek következtetések levonására a vállalkozásokat érintő adópolitikai változások témakörében, mely az elmúlt években hozzájárult a vállalkozásokat terhelő adózással kapcsolatos adminisztráció csökkentéséhez, valamint választ kaphatok az adófizetési hajlandóság változásával kapcsolatban is.

Másrészt, vizsgálatom során átfogó képet tudok nyújtani a digitalizáció eszközeiről, melyek változást idéztek elő az adórendszer átláthatóbbá és hatékonyabbá tételében Magyarországon.

2 Szakirodalom áttekintése

2.1 Vállalkozási formák és sajátosságaik

Dolgozatom a különböző vállalkozási formák áttekintésével kezdem, miután fő témám a vállalkozásokat érintő adónemek, úgy gondolom lényeges megvizsgálni a különböző szervezeti formákat a vállalkozásokat illetően.

A vállalkozások fontos szereplői a gazdaságnak, mivel egyéni, szervezeti és társadalmi szükségleteket elégítenek ki termékeikkel és szolgáltatásaikkal. Fontos megemlíteni, hogy nyereségérdekeltek, tehát életben maradásukhoz nélkülözhetetlen a profit, mellyel érdemes ésszerűen gazdálkodniuk, tehát fejlődési lehetőségeiket szem előtt tartva a nyereség bizonyos részét vagy egészét fejlesztésbe, bővítésbe, korszerűsítésbe fektetni, ezáltal további nyereséget generálva. Érdemes megjegyezni a vállalkozások kockázatvállalási kedvét, melyet nagymértékben meghatároz, hogy mekkora hasznot remélnek, ezáltal mekkora felelősséget vállalnak, mely az egyes gazdasági formáknál eltérő. (Vecsenyi, 2018)

A vállalkozások elkülönülten gazdálkodnak, önállóan határozzák meg rövid -, közép - és hosszútávú céljaikat, a vállalkozással kapcsolatos döntéseiket, melyek esetében az egyik lényeges döntés, hogy milyen szervezeti formát választanak működésük során. Természetesen szükséges, hogy egy vállalkozás alapításakor mérlegeljék a tulajdonosok, a különböző formák előnyeit és hátrányait, részletesen tanulmányozva a törvényi keretet biztosító jogszabályi háttért. (Nábrádi, 2019)

1. ábra A vállalkozásalapítás fontosabb lépései

Forrás: Saját szerkesztés

2.1.1 Egyéni vállalkozás

Az egyéni vállalkozói tevékenységen természetes személy üzletszerű gazdasági tevékenységét értjük. Az üzletszerű gazdasági tevékenység azt jelenti, hogy a természetes személy saját nevében és kockázatára, haszonszerzés céljából rendszeresen folytat gazdasági tevékenységet. A tevékenység létrehozását, folytatását, szüneteltetését és megszüntetését az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvény szabályozza.

Egyéni vállalkozás esetében a tulajdonos felelőssége korlátlan, tehát a saját vagyonával felelősséget vállal; alapítása és megszüntetése egyszerű, létesítésénél tőkekövetelmény nincs és széles körben folytatható ebben a formában gazdasági tevékenység.

2. ábra Egyéni vállalkozás előnyei és hátrányai

Előnyök	Hátrányok
• Nem szükséges indulótőke. • Alapítása ingyenes és egyszerűbb. • A tevékenység főállás mellett is gyakorolható. • Önállóság jellemzi.	• Az anyagi felelősség korlátlan. • Költségek bevétel hiányában is felmerülnek, a felmerülő nyereséget viszont osztalékadó terheli. • A társaság vállalkozásokat a piaci szereplők tőkeerősebbnek titulálják.

Forrás: Saját szerkesztés

Egyéni vállalkozói nyilvántartásba felvehető az a természetes személy, aki:

- magyar állampolgár; az EU tagállam vagy az EGT állam állampolgára; nemzetközi szerződés alapján az EGT állam állampolgáraival azonos jogállást élvező személy; a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozó személy; bevándorolt vagy letelepedett jogállású személy; tartózkodási engedéllyel rendelkező személy, a humanitárius célból kiadott tartózkodási engedéllyel rendelkező befogadott és hontalan. (2009. évi CXV tv.).
- cselekvőképes, tehát betöltötte a 18. életévét, vagy 16 évesen szülői engedéllyel megházasodott és nem áll gondnokság alatt.
- a vállalkozó vagy alkalmazottja rendelkezik a szükséges végzettséggel, szakképzettséggel.
- nem lehet eltiltva az adott tevékenység folytatásától.

- nem lehet egyéni cég vagy gazdasági társaság korlátlanul felelős tagja.
- rendelkezik a szükséges hatósági engedélyekkel.

Az egyéni vállalkozói tevékenység megkezdésének feltétele, a tevékenység bejelentése személyesen vagy ügyfélkapun keresztül elektronikus formában. Az eljárás díj- és illetékmentes, azonban a tevékenység folytatásához szükséges megadni egy székhelyet, valamint meg kell határozni a végzendő tevékenységet.

Az egyéni vállalkozói tevékenység megszüntetésének bejelentése kétféle módon történhet:

- elektronikus módon, ügyfélkapun keresztül;
- az ország bármely járási (fővárosi kerületi) hivatalánál (okmányiroda/kormányablak).

A tevékenység megszüntetésének bejelentésével a tevékenységre való jogosultság a bejelentés napján véget ér, a nyilvántartásba vételéről a vállalkozó értesítést kap.

Az egyéni vállalkozói tevékenységre való jogosultság a jogszabályban (2009. évi CXV tv.) meghatározott esetekben meg is szűnhet, melyek a következők:

- az egyéni vállalkozó tevékenysége megszüntetését az illetékes szervnél személyesen vagy a nyilvántartó szerv hivatalos elektronikus portálján keresztül bejelenti.
- ha az egyéni vállalkozó egyéni céget alapít, vagy egyéni cég tagjává vált, a cégbejegyző határozat jogerőre emelkedésének napját megelőző napon, illetve, ha az egyéni vállalkozó átruházással megszerezte az egyéni cég vagyoni betétjét, az átruházás napján.
- az egyéni vállalkozó halála napján.
- az egyéni vállalkozó gondnokság alá helyezéséről szóló bírósági határozat jogerőre emelkedésének a napján.
- ha az adóhatóság törölte az egyéni vállalkozó adószámát, a törlést kimondó határozat jogerőre emelkedésének napján.
- ha az egyéni vállalkozói tevékenység megkezdését vagy folytatását kizáró ok

áll fenn.

- ha az egyéni vállalkozó 5 éven belül nem jelentette be az egyéni vállalkozói tevékenység szünetelés utáni folytatását vagy megszüntetését, a szünetelés kezdőnapját követő öt év elteltét követő napon.

Az egyéni vállalkozás nem alanya a számviteli törvénynek (2000. évi C. törvény), ezért nincs kettős könyvvezetési és beszámolóképzési kötelezettsége, valamint nem kötelezett könyvvizsgálatra sem.

Az egyéni vállalkozói nyilvántartásban szereplő természetes személynek lehetősége van egyéni cég létesítésére. Amennyiben az egyéni cég a cégnyilvántartásba bejegyzésre kerül, a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvénynek is alanya lesz, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény ide vonatkozó előírásait is figyelembe kell venni működése során.

Az egyéni cég esetében kiemелendő, hogy alapításához nincs meghatározva a jogszabály által kötelező tőkeszükséglet, amennyiben a jegyzőt tőke a 200 000 Ft – ot meghaladja pénzbeli és nem pénzbeli hozzájárulás is választható, azonban amennyiben a jegyzett tőke nem haladja meg a 200 000 Ft – ot csak pénzbeli hozzájárulásból állhat. A kötelezettségekért a cég teljes vagyonával felel, a tag korlátlan felelősséggel tartozik a cég tartozásaiért. (2009. évi CXV tv.)

Egyéni céget olyan személy alapíthat, aki az egyéni vállalkozói nyilvántartásban szerepel, valamint alanya a számviteli törvénynek, kettős könyvvitel vezetésére és beszámoló készítésre kötelezett.

2.1.2 Társas vállalkozások

Társas vállalkozások üzletszerű gazdasági tevékenység folytatása, valamint profitszerzés céljából jönnek létre. Az induló tőkét a tulajdonosok bocsátják a vállalkozás rendelkezésére, azzal a céllal, hogy a létrehozott vállalkozás nevében jogokat szereznek és kötelezettségeket vállalnak. A jogszabályi keretet a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény III. könyve tartalmazza.

Társas vállalkozások esetében az alapításhoz minimum kettő tag szükséges, itt kivételt képez az egyszemélyes Kft. és az egyszemélyes Zrt.

A különböző társas vállalkozási formák választása esetén érdemes mérlegelni néhány lehetséges tényezőt. Az egyik sarkalatos tényező a kockázat és annak megbecslése, mely a vállalkozás működése során adódhat. Abban az esetben, ha előreláthatóan csak minimális kockázattal számolunk célszerű korlátlan felelősséget biztosító társas vállalkozási formát választanunk, azonban, ha jelentős kockázattal kell kalkulálnunk a működés során érdemes átgondolnunk, hogy korlátozott felelősségű megoldás mellett döntünk. Amennyiben tőkeegyesítésre vagy jelentős tőkebevonásra kerül sor a részvénytársaság választása ajánlott. A társas vállalkozás mérete, valamint növekedési, fejlődési üteme és céljai is meghatározó lehet a különböző formák közötti választás esetén. (Chikán, 2020)

3. ábra A vállalkozási formák jellemzői

Rövidített név	Kkt.	Bt.	Kft.	Rt.
Teljes név	Közkereseti társaság	Betéti társaság	Korlátolt felelőségű társaság	Részvénytársaság
Általános jellemzők	családi kisvállalkozás pl.: cipész	minimum 1 beltag és 1 kültag szükséges	1 fővel is indítható	Nyrt.: szabadon lehet részvényeket vásárolni. Zrt.: szűk befektetői kör.
Jogi felelősség	jogi személyiséggel rendelkezik	jogi személyiséggel rendelkezik	jogi személyiséggel rendelkezik	jogi személyiséggel rendelkezik
Anyagi felelősség	korlátlan, egyetemleges	beltag: korlátlan kültag: korlátolt	korlátolt	korlátolt
Indulótőke	nincs előírva	nincs előírva	3 millió Ft.	Zrt.: 5 millió Ft. Nyrt.: 20 millió Ft.
Képviselő, döntéshozó	tagok, taggyűlés	beltag(ok), taggyűlés	ügyvezető, közgyűlés	vezérigazgató/igazgatóság, közgyűlés (részvénytulajdonosok)

Forrás: Saját szerkesztés

2.1.2.1 Közkereseti társaság

A közkereseti társaság alapításához minimum 2 tag szükséges, a tagok arra vállalnak kötelezettséget, hogy közös üzletszerű gazdasági tevékenység folytatása céljából a társaság részére vagyoni hozzájárulást teljesítenek – mely lehet pénzbeli és nem pénzbeli, apport -, amennyiben a társasága vagyona nem elegendő a társaság tartozásainak kiegyenlítésére a tagok a magán vagyonukkal korlátlan és egyetemleges felelősséget vállalnak, a jogszabály által nincs meghatározva kötelező kezdőtőke.

Az ügyvezetést a tagok közül kijelölt vagy megválasztott egy vagy több ügyvezető láthatja el. Amennyiben nem történik meg valamennyi tag jogosult az ügyvezetői jogkört és feladatot ellátni. Ezt a társasági formát jellemzően alacsony tőkével és kisebb taglétszámmal működő, mikro-, kisvállalkozások választják, ahol fontos a tagok közötti egyetértés és kölcsönös bizalom.

2.1.2.2 Betéti társaság

A betéti társaság alapításához minimum 1 beltág és 1 kültag szükséges, a tagok arra vállalnak kötelezettséget, hogy közös üzletszerű gazdasági tevékenység folytatása céljából a társaság részére vagyoni hozzájárulást teljesítenek. Amennyiben a társaság vagyona nem elegendő a társaság tartozásainak kiegyenlítésére a beltág korlátlan, míg a kültag korlátolt felelősséget vállal. Lényegében a kültag vagyoni befektető, üzletvezetésre és a társaság képviseletére csak a beltág jogosult. Abban az esetben, ha több beltág van, valamennyi beltág felelőssége korlátlan és egyetemleges. Nem lehet betéti társaság korlátlanul felelős tagja, aki más vállalkozásban szintén korlátlanul felelős tag.

A jogszabály nem ír elő kötelező minimális tőkeszükségletet, a tagok szavazati aránya a tagok gyűlésén vagyonarányos. Általában családi vállalkozások választják ezt a formát.

2.1.2.3 Korlátolt felelősségű társaság

A korlátolt felelősségű társaság olyan gazdasági társaság, amely előre meghatározott összegű törzsbetétekből álló törzstőkével alakul, és amelynél a tag kötelezettsége a társasággal szemben törzsbetéteinek szolgáltatására és a társasági szerződésben megállapított egyéb vagyoni értékű szolgáltatásra terjed ki. A társaság kötelezettségeiért - ha törvény eltérően nem rendelkezik - a tag nem köteles helytállni. (2013. évi V. törvény)

A hatályban lévő jogszabályok alapján a törzstőke – pénzbeli és/vagy nem pénzbeli – minimális összege 3.000.000.- Ft. A társaság a tartozásaiért teljes vagyonával felel, a tagok felelőssége azonban korlátozott. Az ügyvezetést egy vagy több ügyvezető látja el, bármely tag lehet, de foglalkoztathatnak kívülálló személyt is.

Könyvvizsgáló alkalmazása minden kettős könyvvitelt vezető vállalkozás számára kötelező, kivéve a számvitelről szóló 2000. évi C. törvényben és más jogszabályokban meghatározott esetekben. A törvény értelmében nem kötelező a könyvvizsgáló alkalmazása, amennyiben a következő két feltétel egyidejűleg teljesül:

- az üzleti évet megelőző két üzleti év átlagában a vállalkozó éves nettó árbevétele nem haladta meg a 300 millió forintot,
- és az üzleti évet megelőző két üzleti év átlagában a vállalkozó által átlagosan foglalkoztatottak száma nem haladta meg az 50 főt. (2000. évi C törvény)

2.1.2.4 Részvénytársaság

A részvénytársaság olyan gazdasági társaság, amely előre meghatározott számú és névértékű részvényből álló alaptőkével működik, és a részvényes kötelezettsége a részvénytársasággal szemben a részvény névértékének vagy kibocsátási értékének szolgáltatására terjed ki. Az összes részvény névértékének összege a részvénytársaság alaptőkéje. (2013. évi V. törvény)

A részvénytársaságnak két fajtáját tudjuk megkülönböztetni, az egyik a nyilvánosan működő részvénytársaság, melynek részvényeit a tőzsdére bevezették, valamint a zártkörűen működő részvénytársaság, melynek részvényei nincsenek bevezetve tőzsdére. A zártkörűen működő részvénytársaság alaptőkéjének minimális összege a jelenlegi jogszabály alapján 5.000.000 Ft, míg a nyilvánosan működő

részvénytársaság alaptőkéjének minimális összeg 20.000.000 Ft. A részvénytársaság legfőbb szerve a közgyűlés.

A részvénytársaság vonatkozásában a pénzbeli hozzájárulás összege alapításkor nem lehet kevesebb az alaptőke harminc százalékánál.

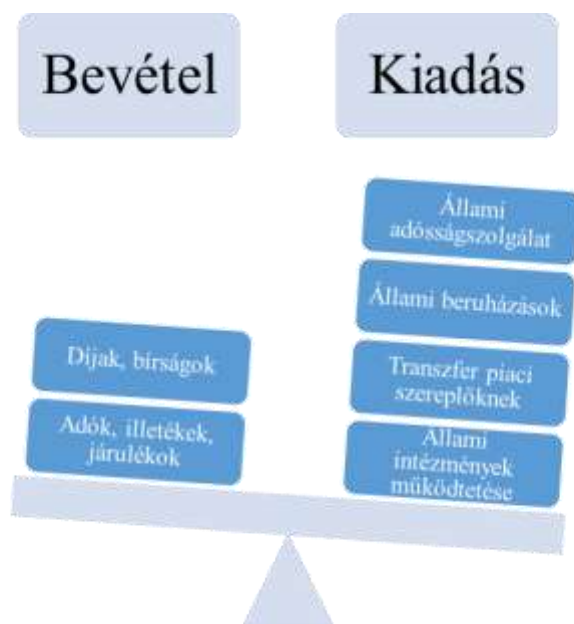
A jelenlegi jogszabály alapján csak zártkörűen működő részvénytársaság alapítható. Nyilvánosan működő részvénytársaságot alapítani nem lehet, csak a zártkörűen alapított részvénytársaság válthat működési formát a tőzsdére való bevezetéssel.

Egy személy is alapíthat részvénytársaságot, ebben az esetben egy személynek kell a társaság rendelkezésére bocsátani az 5 000 000 Ft alaptőkét és egy személy szerzi meg a részvények tulajdonjogát.

2.2 Vállalkozásokat érintő adófajták bemutatása

Az adó az állam által egyoldalúan megállapított, kényszer útján behajtható, közvetlen ellenszolgáltatással nem járó fizetési kötelezettség a gazdaság különböző szereplői számára, valamint az államnak egy jelentős bevételi forrás. (Samuelson – Nordhaus, 2008)

4. ábra Az államháztartás bevételei és kiadásai

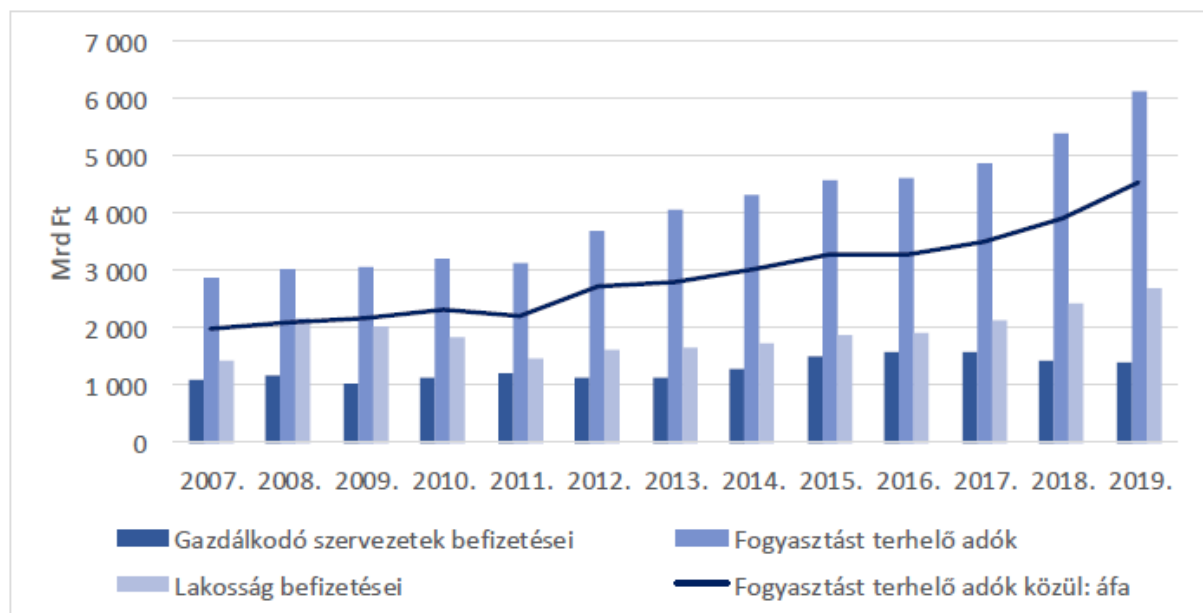
Forrás: Saját szerkesztés

Diplomadolgozatomban azon adónemeket vizsgálom meg a teljesség igénye nélkül, melyek a vállalkozások tevékenységével vannak összefüggésben. A szakirodalom jelentős része az általános forgalmi adó áttekintését tartalmazza, mely a vállalkozások által generált forgalmat adóztatja és az állam adóbevételeinek jelentős része ebből származik, valamint az adóztatás területén végbement digitális újítások is ezt az adónemet érintik leginkább.

Az állam kiadásainak biztosítása érdekében nagy hangsúlyt fektet az adórendszer hatékony működésére, mivel a bevételeinek számottevő része adókból, és adó jellegű bevételekből ered. (Halász et al, 2021)

A vizsgált időszakban a költségvetés adóból származó bevételei csaknem megduplázódtak. A gazdálkodó szervezetek, illetve a lakosság által befizetett, továbbá a fogyasztást terhelő adókból származó bevételek 2007-ben 76,9%-át, míg 2019-ben 68,5%-át tették ki a költségvetés összes bevételének. A fogyasztást terhelő adóbevétel legnagyobb hányadát – több mint kétharmadát – az általános forgalmi adóból befolyt összegek jelentették. (A digitális eszközök adózásban történő alkalmazása, ÁSZ, 2021)

5. ábra A költségvetés adóbevételeinek adókatóriák szerinti alakulása a 2007 -2019. években (Mrd Ft)

Forrás: A digitális eszközök adózásban történő alkalmazása, ÁSZ KSH

STADAT_3.7.2i alapján

A vizsgált időszakban a fogyasztást terhelő adók jelentősen, a többi csoportot meghaladó mértékben növekedtek, míg a gazdálkodó szervektől befolyt adók 26,4%-kal, a lakosságtól származó adóbevételek 85,9%-kal, a fogyasztást terhelő adókból realizált bevételek 112,4%-kal emelkedtek.

2.2.1 Általános forgalmi adó

Az általános forgalmi adó esetében alkalmazandó jogforrások a 2007. évi CXXVII. törvény, a 2006/112 EK irányelv a hozzáadott-érték adóról (HÉA irányelv), valamint az Európai Unió Bíróságának a kapcsolódó ítélkezési joggyakorlata. Az általános forgalmi adó az Európai Unió szintjén egy harmonizált adónem, tehát az Európai Unió által meghatározott és elfogadott irányelvet kell átültetnie a belső jogrendszerébe minden tagállamnak.

Az általános forgalmi adó közvetett, többfázisú, nettó típusú adó, melyet a termelés és a forgalmazás minden szakaszában a hozzáadott érték után kell megfizetni, azonban az adóterhet a termék vagy szolgáltatás végső felhasználója viseli. (Lakatos, 2020)

Az adó alanya az a jogképes személy vagy szervezet, aki (amely) saját neve alatt gazdasági tevékenységet folytat, tekintet nélkül annak helyére, céljára és eredményére. (2007. évi CXXVII. törvény) Vélemény szerint célszerű kifejeíteni a gazdasági tevékenység definícióját.

Gazdasági tevékenységként értelmezhető, ha:

- valamely tevékenység üzletszerű;
- illetőleg a hivatalos értelmezés szerint vagylagosan viszonyul az üzletszerűséghez és nem konjunktív feltétele a gazdasági tevékenységnek tartós vagy rendszeres jelleggel történő folytatása, mely feltételezi a rendszerességet;
- amennyiben az ellenérték elérésére irányul, vagy azt eredményezi,
- és annak végzése független formában történik.

Fontos megemlíteni, hogy közös tulajdonban vagy közös használatban lévő ingó vagy ingatlan dolog esetén az adó alanya a tulajdonostársak közössége.

Az általános forgalmi adó kötelezettség keletkezik amennyiben belföldön termékértékesítés vagy szolgáltatásnyújtás valósul meg ellenérték fejében; valamint terméknek az Európai Közösségen belüli egyes, belföldön és ellenérték fejében teljesített beszerzése és termék importja esetén. (2007. évi CXXVII. törvény)

Termékértékesítés alatt értjük fő szabály szerint a birtokba vehető dolog átengedését, amely az átvevőt tulajdonosként való rendelkezésre jogosítja, vagy bármely más, a birtokba vehető dolog szerzése szempontjából ilyen joghatást eredményező ügyletet. (2007. évi CXXVII. törvény)

A termékértékesítés megvalósul, az áfafizetési kötelezettség fennáll, amennyiben a birtokba vehető dolgot az átadó az átvevőnek a rendelkezésére bocsátja. (Békés – Halász, 2021)

Fontos megjegyezni, hogy sem az ellenérték megfizetése, sem a kiegyenlítése nem kapcsolódik az adókötelezettség keletkezéséhez, tehát az általános forgalmi adó fizetésének időpontja az ügylet teljesítéséhez és nem az ellenérték megtérítéséhez kapcsolódik főszabály szerint (ide nem értve a pénzforgalmi adózást választó adózói kört).

Termékértékesítésnek minősülő ügyletek, melyek lényegében szolgáltatásnyújtások, de a törvény termékértékesítésként kezeli.

- az olyan határozott időre szóló bérleti szerződések, illetve részletvételi konstrukcióval létrejött ügyletek, amely során a termék tulajdonjogát a vevő nem a termék átadásakor, hanem egy későbbi időpontban szerzi meg és addig részletekben törleszti a vételárat (klasszikusan ilyen a zártvégű lízingszerződés). Ekkor áfajogi értelemben az ügylet megvalósult már az elején, vagyis a teljes érték után meg kell fizetni az általános forgalmi adót;
- bizományi ügyleteket, mely keretében a bizományos a saját nevében, de a megbízója javára adásvételi szerződést bonyolít;
- az adós és hitelező között a termék feletti tulajdonosként való rendelkezési jog átszállása, feltéve, hogy a hitelező a dologi biztosítékkul szolgáló terméket lejárt követelésének érvényesítésére értékesíti, és az abból származó ellenérték közvetlenül őt illeti meg (e tényállásra a legjobb példa a zálogjogosult kielégítési jogának a megnyílta);
- építési-szerelési munkával létrehozott, az ingatlan-nyilvántartásban bejegyzendő ingatlan átadása a jogosultnak, még abban az esetben is, ha a teljesítéshez szükséges anyagokat és egyéb termékeket a jogosult bocsátotta rendelkezésre;

Ellenérték fejében történő termékértékesítések azok is, ahol ellenértékről nem beszélhetünk, de melyeket a törvény úgy tekint mintha az ellenérték fizetése megtörtént volna azzal a feltétellel, hogy adólevonási jog kapcsolódott az ügyletnek.

- az adóalany vállalkozásán belül végzett saját beruházása, ha ennek eredményeként tárgyi eszközt állít elő;
- a terméknek a vállalkozásból történő kivonása a vállalkozástól eltérő célra történik meg;
- az adóalany a vállalkozásában kitermelt, előállított, összeállított, átalakított, megmunkált, illetőleg vállalkozásához vásárolt vagy importált termék felhasználása gazdasági tevékenységének folytatásához, feltéve, hogy ha a terméket ilyen állapotában másik adóalanytól szerezte volna be, adólevonási jog nem illelné meg;
- az adóalany megszűnését a megszűnéskor birtokolt olyan termékek tekintetében, amelyekhez részben vagy egészben adólevonási jog kapcsolódott.

Általánosságban elmondható, hogy azon ügyletek, melyek a törvény értelmében nem tartoznak a termékértékesítés körébe szolgáltatásnyújtásnak minősülnek. Érdemes kiemelni a jogszabály alapján a vagyoni értékű jogok – időleges vagy végleges – átengedését, mint speciális szolgáltatást; valamint a kötelezettségvállalást valamely tevékenység egészbeni, vagy részbeni abbahagyására, vagy annak végzésétől való tartózkodásra, illetőleg valamely helyzet türése. (2007. évi CXXVII. törvény)

A jogszabály értelmében a termékértékesítés teljesítési helye főszabály szerint az a hely, ahol a termék az értékesítés teljesítésekor ténylegesen van. (Farkas, 2019)

Szolgáltatásnyújtás esetén két főszabály van, függően attól, hogy a szolgáltatás igénybevevője adóalany-e vagy sem:

- (1) Ha nem adóalany a szolgáltatás igénybevevője, akkor a szolgáltatásnyújtás teljesítés helye, az a hely, ahol a szolgáltatás igénybevevője gazdasági céllal letelepedett, gazdasági célú letelepedés hiányában pedig ott, ahol a lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye megtalálható.
- (2) Abban az esetben, ha a szolgáltatás igénybevevője nem adóalany, akkor a szolgáltatásnyújtás teljesítési helye főszabály szerint az a hely, ahol a szolgáltatás nyújtója gazdasági céllal letelepedett, gazdasági célú letelepedés hiányában pedig ott, ahol a lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye megtalálható.

Az adófizetési kötelezettség a teljesítéssel keletkezik, amikor az ügylet tényállásszerűen megvalósult, ekkor kell meghatározni a fizetendő adót is. A termékértékesítés fő szabály szerint a termék tulajdonba adásával teljesül. A termékértékesítő, szolgáltatást nyújtó alapvető kötelezettsége a számlaadási kötelezettség. A számla adatai alapján egyértelműen beazonosítható az ügylet, a teljesítés időpontja, helyének, az értékesítés tárgya, a fizetendő adó nagysága, valamint az esetleges mentességi kategória. (Czoboly – Erdős, 2021)

Termék értékesítése, szolgáltatás nyújtása esetében az adó alapja jelen jogszabály ismeretében az a pénzben kifejezett ellenérték, amelyet a jogosult kap vagy kapnia kell akár a termék beszerzőjétől, szolgáltatás igénybevevőjétől, akár harmadik féltől, ideértve a támogatások bármely olyan formáját is, amely a termék értékesítésének, szolgáltatás nyújtásának árát (díját) közvetlenül befolyásolja. (2007. évi CXXVII. törvény)

Az általános forgalmi adó esetén fő szabály szerint az önadózás szabálya működik, tehát az adófizetésre kötelezett regisztrálja, összesíti, számítja ki, vallja be és fizeti meg az adót.

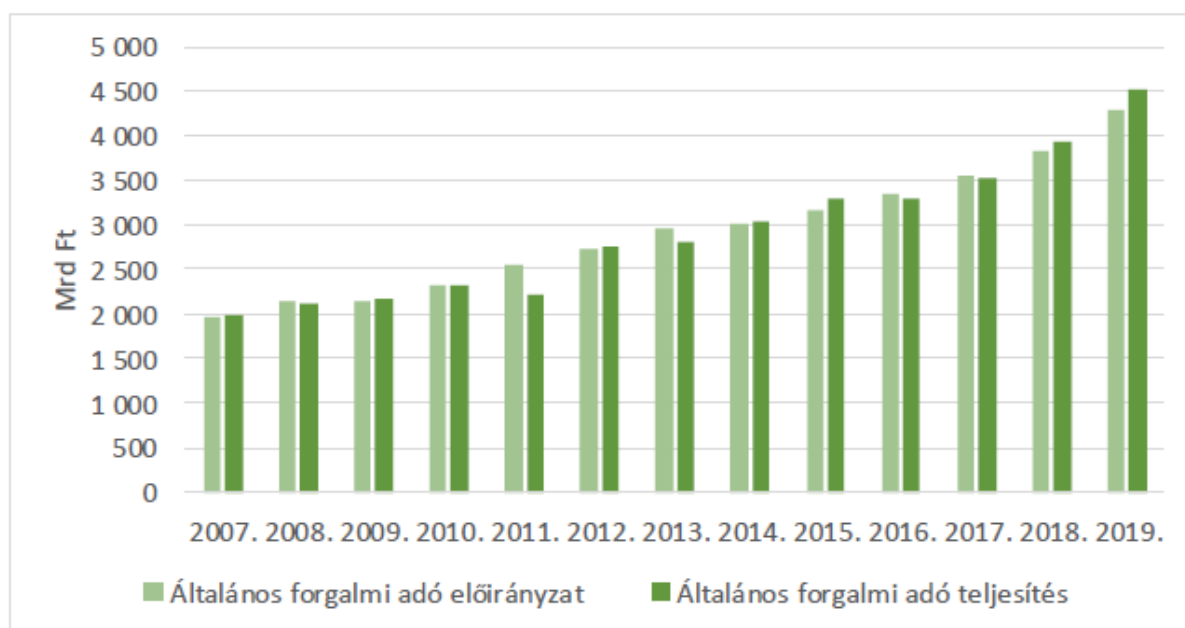
Az adót a végső fogyasztó fizeti meg. A költségvetéssel pedig a terméket értékesítő, szolgáltatást nyújtó adóalany kerül közvetlen kapcsolatba, az adóbevallásában áfabevételt fizetendő adóként feltüntetve.

Főszabály szerint, a bevallási időszakban megállapított fizetendő adó összegét csökkenteni kell a már előzetesen megfizetett, a beszerzéshez kapcsolódó adó összegével, a kettő különbségét kell befizetni, vagy visszaigényelni.

Az áfabevallás beadásának határidejét meghatározza a vállalkozás forgalma, tehát az adó alanya havi, negyedéves, vagy éves bevallásra lehet kötelezett.

Hazánkban a legszámottevőbb adóbevételei forrás az áfa, valamint a különböző adónemek közül a legigazságosabbnak is tekinthető mivel bevételének alakulása a gazdaság szereplőinek fogyasztásától, valamint az áfakulcs mértékétől függ. Természetesen a magasabb jövedelem nagyobb fogyasztást, ami pedig több áfabevételt jelent az államháztartás számára.

6. ábra A költségvetés általános forgalmi adóbevétel előirányzatainak és teljesítésének alakulása a 2007-2019. években (Mrd Ft)

Forrás: A digitális eszközök adózásában történő alkalmazása, ÁSZ KSH STADAT_3.7.2i alapján

Az áfabevétel a központi költségvetés közvetlen bevételei között kerül megtervezésre. Az áfából befolyt tényleges adóbevétel a ténylegesen befizetett adóösszegek és a teljesített kiutalások különbözete, mely a 2007. évről a 2019. évre több, mint duplájára nőtt. A növekedés annak ellenére következett be, hogy a 2009. és a 2012. éveken kívül nem emelkedett az adó kulcsa, sőt 2013-tól – az időközben megvalósított, a gazdaság fehérítésére irányuló intézkedéseknek köszönhetően – egyes termékek és szolgáltatások esetében az adókulcs célzott csökkentésére került sor. A ténylegesen befolyt áfabevételek jellemzően az előirányzott összegnek megfelelően – többségében azt kismértékben meghaladva – teljesültek, biztosítva ezzel a központi költségvetés kiszámíthatóságát. (A digitális eszközök adózásában történő alkalmazása, ÁSZ, 2021)

2.2.2 Társasági adó

A társasági adót a jövedelemadók közé sorolja a szakirodalom, melyet az adó alanya a folytatott gazdasági tevékenységéből származó jövedelme után fizet meg, mértékét nagymértékben befolyásolja a vállalkozás adózás előtti eredményeinek csökkentő vagy növelő tételei, lényeges szempont, hogy minden esetben teljesüljön a gondos elszámolás követelménye. (Békés et al, 2022)

A társasági adóalap változásának legfőbb céljai véleményem szerint:

- a potenciálisan beszédhető adóbevétel védelme,
- kiküszöbölni a számviteli törvény által mesterségesen megállapítható egyes tételeit (értécsökkenés elszámolása, céltartalék képzése);
- bizonyos szektoroknak kedvezmények nyújtása pl.: K+F.

A társasági adó alanyainak esetében megkülönböztetünk belföldi illetőségű, valamint külföldi illetőségű adóalanyokat.

Belföldi illetőségű adóalanyok:

- a gazdasági társaság, egyesülés, európai részvénytársaság és európai szövetkezet;
- szövetkezetek;
- az állami vállalat, a tröszt, az egyéb állami gazdálkodó szerv, az egyes jogi személyek vállalata, a leányvállalat;
- ügyvédi irodák, végrehajtó irodák, közjegyzői irodák, szabadalmi ügyvivői irodák, állami vállalatok, erdőbirtokossági társulat;
- a Munkavállalói Résztulajdonosi Program szervezete;
- a víztársulat;
- alapítványok, közalapítványok, köztestületek, egyesületek, egyházi jogi személy, lakásszövetkezetek, önkéntes kölcsönös biztosítópénztárak;
- felsőoktatási intézmények és az általuk működtetett intézmények, diákotthonok;
- európai területi társulások;
- egyéni cégek
- az európai kutatási infrastruktúráért felelős konzorcium

- a vagyonkezelő alapítvány, a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvány;
- a külföldi személy, ha üzletvezetésének helye belföld. (1996. évi LXXXI törvény)

Vállalkozások esetén, amennyiben belföldi illetőségű adóalanyról beszélünk a társasági adó fizetési kötelezettség a vállalat létrejöttének napjától áll fenn, vagyis a társasági szerződés közokiratba foglalásának napjától.

Amennyiben belföldi illetékeségű adóalanyú vállalkozás megszűnik, társasági adót tekintve kikerül az adó hatálya alól, így a társasági adó fizetési kötelezettsége a vállalkozás megszűnésének napjával megszűnik.

Külföldi személy, illetve üzletvezetése helye által külföldi illetékeségű adóalanyok:

- belföldi telephelyen végez vállalkozási tevékenységet, feltéve, hogy az üzletvezetésének helyére tekintettel nem tekinthető belföldi illetőségű adózónak;
- az ingatlannal rendelkező magyar társaság olyan külföldi tagja, aki részesedésének kivonása, elidegenítése során jövedelemhez jut. (1996. évi LXXXI törvény)

Külföldi illetékeségű adóalany társasági adó megfizetésére kötelezett a fiók cégbírószági bejegyzési napjától kezdve; cégnyilvántartásba nem bejegyzett telephely esetén pedig az első jognyilatkozat megtételének napjától.

Külföldi illetékeségű adóalany esetén a társasági adó törvény hatálya alóli kikerülés feltétele a fióktelep cégnyilvántartásból való kitörlése, a felszámolási eljárás kezdete, vagy a megszűnést eredményező jognyilatkozat megtétele.

A társasági adófizetési kötelezettség fő szabály szerint a pozitív adóalap 9%-a, mely csökkentésére adókedvezmény igénybevitelével van lehetőség jogosultság esetén.

Társasági adókedvezmények

- filmalkotás támogatásának adókedvezménye,
- kis- és középvállalkozók adókedvezménye,
- fejlesztési adókedvezmény,
- látvány – és csapatsportok támogatásának kedvezménye,
- energiahatékonysági célokat szolgáló beruházás, felújítás kedvezménye,
- élőzenei szolgáltatás kedvezménye. (Herich, 2023)

A társasági adó bevallását a normál üzleti év szerint működő vállalkozásoknak az adóévet követő május 31-ig kell megtennie jelen jogszabály szerint, mely megegyezik a társasági

adó fizetési határidejével. A következő 12 hónapra a társasági adóelőleg bevallása is kötelező, amelyben feltüntetik az esedékességi időre jutó összeget.

2.2.3 Kisadózó vállalkozások tétele adója

A következőkben áttekintett adónemet választhatják a főfoglalkozású egyéni vállalkozók, amennyiben az állami adó- és vámhatóságnak az erre a célra rendszeresített nyomtatványán bejelenti, hogy adókötelezettségeinek e törvény szerint tesz eleget. (2022. évi XIII. törvény)

Az adónem bevezetésének célja az volt, hogy az egyéni vállalkozók részére egy olyan megoldást kínáljon, melynek következtében jelentősen egyszerűsödnek adminisztratív kötelezettségeik, illetve adóterhelésük is csökken. A már tevékenységüket végző vállalkozók év közben is választhatják ezt az adózási nemet, valamint a kezdő vállalkozók számára is elérhető, a bejelentést követő hónap első napjával jön létre az adóalanyiság.

Az adónem kiváltja a társasági adót, egyéni vállalkozás esetén a vállalkozói személyi jövedelemadót és vállalkozói osztalékalap utáni adó, a személyi jövedelemadót és járulékokat, valamint a szociális hozzájárulási adót.

Az adó mértékét 50.000Ft/hó, melyet minden megkezdett naptári hónapra meg kell fizetni. Bevételei esetében alkalmazandó keretösszeg 18 millió Ft, ez feletti rész után köteles az egyéni vállalkozó 40% - os mértékű különadó megfizetésére. (Herich, 2023)

2.2.4 Kisvállalati adó

A kisvállalati adó egy egyszerűsített adónem, amely kiváltja a társasági adót és a szociális hozzájárulási adót.

Az adónem választása célszerű:

- amennyiben a vállalkozás jelentős alkalmazotti létszámmal rendelkezik, jelentős a személyi jellegű kifizetés összege, mely meghaladja a vállalkozás nyereségét;
- valamint akkor is ajánlott a választása, ha a keletkezett nyereséget a vállalkozás tulajdonosai nem fizeti ki osztalék formájában, hanem visszaforgatja a vállalkozás fejlesztésére, korszerűsítésére, beruházások finanszírozására.

A jogszabály alapján a kisvállalati adó alanya lehetnek:

- az egyéni cég,
- a közkereseti társaság, a betéti társaság, a korlátolt felelősségű társaság, a zártkörűen működő részvénytársaság,
- a szövetkezet és a lakásszövetkezet,
- az erdőbirtokossági társulat,
- a végrehajtó iroda, az ügyvédi iroda és a közjegyzői iroda, a szabadalmi ügyvivői iroda,
- a külföldi vállalkozó, illetve a belföldi üzletvezetési hellyel rendelkező külföldi személy. (2012. évi CXLVII törvény)

Az alábbi feltételek fennállása esetén lehet a vállalkozás kisvállalati adó adóalanya:

- Az adózónak az átalagos statisztikai állományi létszáma az adóévet megelőző évben várhatóan nem haladja meg az 50 főt.
- Az adózónak az adóévet megelőző adóévben elszámolandó bevétele várhatóan nem haladja meg az 3 milliárd forintot, 12 hónapnál rövidebb adóév esetében az időarányos az 3 milliárd forint arányosított részét.

- Az állami adó –és vámhatóság az adóévet megelőző két naptári évben az adózó adószámát jogerősen nem törölte.
- A kisvállalati adót választó adózók üzleti évének mérlegforduló napja kizárólag december 31. lehet.
- Az adózónak az adóévet megelőző adóévről készítendő beszámolójában a mérlegfőösszege várhatóan nem haladhatja meg az 3 milliárd forintot, ezen feltételnél nincs arányosítás.
- Ellenőrzött külföldi társasággal az adóévet megelőző adóévben nem rendelkezik.
- Az az összeg, amellyel az adózó vállalkozási tevékenysége érdekében felmerült, Tao. tv. szerinti finanszírozási költségei meghaladják az adózó adóköteles kamatbevételeit és a gazdasági értelemben azzal egyenértékűnek tekintendő adóköteles bevételeit, az adóévet megelőző adóévben várhatóan nem haladja meg a 939 810 000 forintot. (2012. évi CXLVII törvény)

A kisvállalati adó szerinti adóalanyiság létrejöttének lehetőségei:

- a tevékenységet év közben kezdő vállalkozás esetében a létesítő okirat közokiratba foglalásának, ellenjegyzésének napján kezdődik, ha vállalkozási tevékenységet a cégnyilvántartásba történő bejegyzése előtt megkezdheti,
- működő vállalkozás esetén az adó és vámhatósághoz történő bejelentkezést követő hónap első napjával.

A kisvállalati adó mértéke jelen jogszabály ismeretében 10%, az adóalap megállapításánál számos növelő és csökkentő tételt figyelembe lehet venni. (Herich, 2023)

2.2.5 Vállalkozói személyi jövedelemadó

A vállalkozói személyi jövedelemadót főszabály szerint az egyéni vállalkozó alkalmazza. A vállalkozói adóalap megállapítása az egyéni vállalkozó bevételei és költségei alapján, valamint a törvény szerinti számlák nélkül elszámolható, költségeinek különbözeteként határozható meg.

A vállalkozó bevételi közé tartozik főszabály szerint:

- a tevékenysége ellenértékeként kapott készpénz vagy jóváírt összeg;
- a tevékenységével kapcsolatos kamat, kötbér, fogyasztói árkiegészítés;
- tárgyi eszköz, nem anyagi javak, anyag, félkész termék eladási ára, vagy annak szokásos piaci értéke, amennyiben az utóbbi a magasabb összeg;
- az előállított vagy vásárolt terméknek, végzett vagy vásárolt szolgáltatásnak a szokásos piaci értéke;
- a költségként elszámolt majd visszatérített adó, szociális hozzájárulási adó;
- biztosító szolgáltatása, amennyiben a biztosítási díj költségként lett elszámolva;
- a 200 000 forint feletti egyedi beszerzési értékű tárgyi eszköz, amennyiben a beszerzési értékének a törvényben meghatározott hányada egy összegben költségként lett elszámolva;
- káreseménnyel kapcsolatba hozható kártalanítás, kártérítés, felelősségbiztosítás alapján felvett összeg. (NAV, 2023)

Az egyéni vállalkozó számára a bevétel bizonyos része az év során az elvégzett munkája fizetségeként kivehető, ezt nevezik vállalkozói kivétnek, ami önálló tevékenységből származó jövedelemnek minősül. A vállalkozói kivét az egyéni vállalkozói tevékenység során személyes munkavégzés címén vállalkozói költségként elszámolt összeg mellyel szemben költség, költséghányad vagy más levonás nem érvényesíthető. A vállalkozói kivét teljes mértékben munkabérként viselkedik.

Az egyéni vállalkozó az általános forgalmi adó alanyának minősül abban az esetben is, ha alanyi mentességet választ.

2.3 Digitális újítások

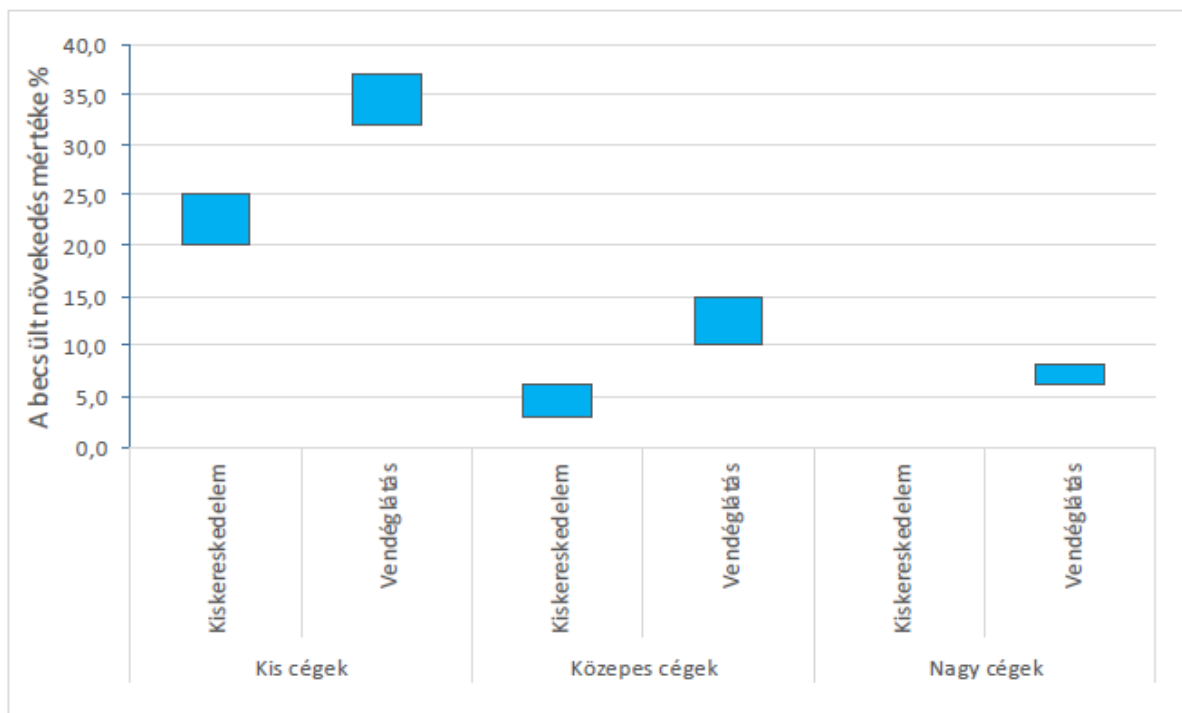
Az adórendszer hatékonyságának növelése érdekében lényeges szempont, hogy az állam az adókból származó bevételek beszedését a lehető legegyszerűbben, legolcsóbban és maradéktalanul valósítsa meg, melyhez nagymértékben hozzájárultak az elmúlt években bevezetett digitális eszközök az adózás területén.

2.3.1 Online pénztárgépek

Az online pénztárgépek bevezetésének célja az eltitkolt bevételek megszüntetése mellett, az adóhatóság ellenőrzési és kiválasztási folyamatának támogatása. Az online pénztárgépek tartalmaznak egy adóügyi ellenőrző egységet, mely dokumentálja, valamint mobilinternet segítségével 30 percenként továbbítja az adóhatóság felé a pénztárgép által kibocsátott számlák tartalmát, a pénztárnyitást és zárás, valamint az áramszünetek időpontját. A keletkezett naplófájlokat az adóügyi ellenőrző egység teljes élettartama alatt tárolja. A NAV szerverére beérkező információk valós időben nyomon követhetők.

Az online pénztárgépek bevezetésének hatását a kiskereskedelmi és a szálláshely-szolgáltató, vendéglátó ágazatban működő cégek esetében 2013-2015. évi adatok alapján vizsgálták, melyhez felhasználták a cégek egyedi szintű havi és negyedéves áfa- és társasági adóbevallásaiból, online pénztárgépeiből nyert, az értékeléshez szükséges információkat. A kutatás alapján megállapítható, hogy az online pénztárgépek bevezetése növelte a cégek bejelentett forgalmát. Értékelésük szerint a cégek működési gyakorlatát nem, csak bejelentési gyakorlatukat befolyásolta az intézkedés, ezért a kapcsolódó forgalomnövekedés fehéredési hatásnak tekinthető. (Lovics és társai, 2019)

7. ábra Az online pénztárgépek bevezetésének hatása a forgalomra ágazat és méret szerinti bontásban

Forrás: Megugrott a kis cégek bejelentett forgalma az online pénztárgépektől, Lovics és társai (2019)

Az online pénztárgépek bevezetésének hatása erősebben érvényesült a vendéglátás területén, mint a kiskereskedelemben, továbbá jelentősebb volt a hatás a kiscégek esetében, mint a közepes és nagy cégek esetében. A becsült adatok alapján az online pénztárgépek bekötésének hatására a kis cégek adóhatóság számára bejelentett forgalma a kiskereskedelemben 20-25 százalékkal, a vendéglátásban 32-37 százalékkal nőtt, azaz fehéredtek – az üzemanyag forgalom nélkül számított – kiskereskedelmi és a vendéglátó szektor adófolyamatai. (Lovics és társai, 2019)

2.3.2 Elektronikus Közúti Áruforgalom Ellenőrző Rendszer

Az elektronikus Közúti Áruforgalom Ellenőrző rendszer bevezetésének célja az áruforgalom ellenőrzése, az áfacsalások visszaszorítása, valamint a jogkövető piac szereplők pozitív megerősítése volt, a rendszer segítségével ellenőrizhető az Európai Unió bármely tagállamából Magyarországra, vagy Magyarországról az Európai Unió bármely tagállamába irányuló, az adott termék közúton való fuvarozásával, valamint az országon belül történő közúti fuvarozásával összefüggő adókötelezettségek teljesítése.

Az EKAER lényege, hogy a vonatkozó jogszabályban meghatározott árumozgásokat egy központi adatbázisban szükséges rögzíteni, ahol ennek következtében a nemzeti adó és vámhatóság előtt térben, időben, de mindenekelőtt az adókötelezettségeket tekintve átlátszóan zajlik Magyarország területén az áruforgalom. Lényeges, hogy a bejelentés az adózó kötelezettsége (az áru tulajdonosa vagy feladója), nem a fuvarozót sújtja az adminisztratív teher. (EKAER, 2021)

A közúti fuvarozással járó tevékenység folytatásának bejelentését az állami adó- és vámhatóság nyilvántartásba veszi, és a bejelentése alapján kiállít egy EKAER számot. A bejelentés során a szállítani kívánt termékeket kockázatosság alapján osztályozzák. A bejelentést elektronikus felületén van lehetőség megtenni, melyen az állami adó- és vámhatóság minden bejelentéshez hozzá rendel egy EKAER számot, mely 15 napig érvényes. Az azonosítót a fuvarozást végző, vagy a fuvarozást szervező személy megkapja, ugyanis egy esetleges hatósági ellenőrzés során szüksége lesz rá. A bejelentés adatait az állami adó – és vámhatóság 10 évig kezelheti.

Az EKAER számmal kapcsolatos jogsértések esetén fennálló következmények:

- a hatósági zár alkalmazható az állami adó – és vámhatóság által a szállítóeszközön a termék azonosságának vizsgálat alatt;
- mulasztási bírság az áru értékének 40 százalékáig abban az esetben ha az EKAER számmal kapcsolatos kötelezettségének a termék vagy annak egy része kapcsán nem tettek eleget.
- lefoglalás, mely a bírság kiszabása következtében állhat fenn, mértéke a bírság összegének mértékéig lehetséges, a lefoglalás tényét határozatban kell megállapítani.

2021. július 9-től bővült a bejelentésköteles termékek köre, ettől az időponttól be kell jelenteni azokat az építőipari nyersanyagokat és termékeket is, melyek a 403/2021. (VII.8) Kormány rendelet mellékletében szerepelnek.

A legfontosabb változás, hogy 2021. január 1-jétől kizárólag azokat a termékeket kell bejelenteni, amelyek az Elektronikus Közúti Áruforgalom Ellenőrző Rendszer működésével összefüggésben a kockázatos termékek meghatározásáról szóló 51/2014. (XII. 31.) NGM rendelet mellékleteiben szerepelnek.

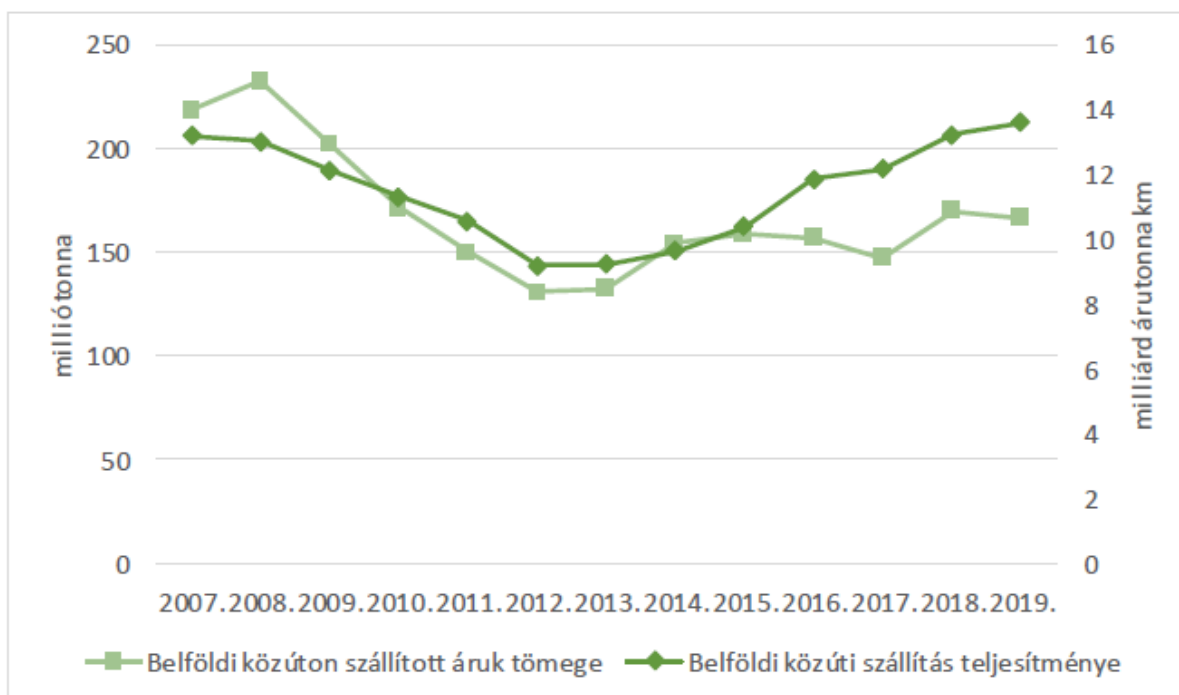
2023. április 17-től be kell jelenteni a Magyarország területére behozni szándékozott, következő termékeket:

- 1001 búza,
- 1002 rozs,
- 1003 árpa
- 1005 kukorica,
- 1205 repce- vagy olajrepcemag, törve is
- 1206 napraforgómag, törve is. (51/2014. (XII. 31.) NGM rendelet)

Fontos, hogy a bejelentést a címzettnek kell megtennie, akinek kockázati biztosítékot akkor is kell nyújtania, ha megbízható státusza miatt egyéb esetekben biztosítékmentességet élvez.

Az EKÁER adatállományában szereplő összesített áruforgalmi és mennyiségi adatok nyilvánosan nem érhetőek el, azonban a KSH által nyilvántartott adatok tájékoztatást nyújtanak a rendszer által kezelt szállítási adatok nagyságrendjéről.

8. ábra A belföldi közúti áruszállítás teljesítményének és a szállított áruk tömegének alakulása a 2007-2019. években

Forrás: A digitális eszközök adózásban történő alkalmazása, ÁSZ KSH STADAT 4.6.3.i alapján

Az EKÁER rendszerbe regisztráltak száma 2015-ben közel hatvanezer volt, 2017-re megközelítette a 130 ezret, s 2019-re meghaladta 150 ezret. Az adóhatóság a rendszerrel kapcsolatos adókötelezettségek teljesítését az első két évben huszonötezer esetben vizsgálta, amelyből több mint tizenötezer esetben vámszakmai szempontból is végeztek ellenőrzést. Az ellenőrzések során az adóhatóság közel négyszáz millió forint mulasztási bírságot szabott ki.

Az EKÁER rendszer egyértelműen hozzájárult a termékek szállítási folyamatainak átláthatóságához, nyomon követéséhez, a vállalkozások adómoráljának javulásához, végső soron a költségvetés áfabevételének növekedéséhez. (A digitális eszközök adózásban történő alkalmazása, ÁSZ)

2.3.3 Online Számlarendszer

Az online számlarendszer lényege, hogy valós idejű adatszolgáltatást tesz lehetővé az adóalanyok közötti legalább százezer forint áfa tartalmú kibocsátott számlák adatairól.

A rendszernek köszönhetően az adminisztratív terhek csökkentek, kevesebb erőforrást igényel az állami adó – és vámhivatal részéről, emellett letőséget nyújt a bevételek el nem számolása miatti adócsalások visszaszorításában, valamint hatékonyabbá vált a hátralékbehajtás. (Ambrus, 2019)

Az elektronikus számlaadatok online adatszolgáltatása 2018 júliusától indult el, s az év végére 313 ezer ügyfél regisztrált a rendszerbe, és 12,3 millió számla adatot szolgáltatott. Az online számlázó rendszerrel közel kétszázezer számlát állítottak ki. A Pénzügyminisztérium adatai szerint az online számlarendszer a bevezetést követő egy évben 200-250 milliárd forint plusz bevételt eredményezett a költségvetés számára. Az online számla és számlázási rendszer már a bevezetése óta pozitívan hatott a befolyt áfabevételre, a 2017. évi 3 525 milliárd forint áfabevételt a 2018. évi adat 11,4 százalékkal, a 2019. évi pedig 28,5 százalékkal haladta meg. A rendszer 2021. évi teljes körű kiterjesztése – a kormányzati elvárások szerint - a költségvetési bevételeket várhatóan évente több tízmilliárd forinttal fogja növelni. (Makrogazdasági és költségvetési előrejelzés 2019-2023)

Az online számlázó program, amellyel, hogy ingyen használható megkönnyíti az adatszolgáltatást a felhasználók részére. A program a regisztrációt követően, a rendszerből közvetlenül, külön telepítés nélkül használható, valamint számos hasznos funkcióval rendelkezik, például a partner- és terméklista rögzíthetősége, sablonok illetve félbehagyott piszkozatok mentésének lehetősége, számlakibocsátói oldalon az elektronikus számlák automatikus megőrzése és archiválása a megőrzési kötelezettség időtartama alatt, igény szerint a kiállított számlák adatainak excel fájlba exportálása, vagy a díjbekérő kiállítási lehetőség.

Érdemes megemlíteni, hogy az Online Számlázó programnak elérhető a mobilalkalmazása, mely alapvetően számlázásra készült mobil alkalmazás, mely funkcionalitásában szinte teljes egészében lefedi az Online Számlázó program webes felületen elérhető funkciókat. (Nagy, 2020)

3 Saját vizsgálat

3.1 Kutatási célok, kutatási kérdések és hipotézisek

Arra keresem a választ, hogy hazánkban a vállalkozásokat érintő adópolitikai változások, valamint a digitalizáció támogatása, milyen hatással volt a vállalkozások adófizetési hajlandóságára, valamint az állam adóbeszedési hatékonysága a vállalkozások körében, milyen mértékben javult.

3.2 Vizsgálat körülményei és helyszíne

Diplomadolgozatom utolsó egységét a választott témában végzett saját kutatás képezte. A kérdések szerkesztésénél fontosnak tartottam, hogy egyértelmű és hasznos válaszokat kapjak, azzal a céllal, hogy minél megbízhatóbb információhoz jussak a vizsgált témában.

A kérdőív lekérdezése Google Forms online űrlapon keresztül történt, mely egyszerűen kezelhető, ingyenesen használható. A kapott eredmények szemléltetését diagrammok segítségével végeztem. Az online űrlapból Microsoft Excel táblázatkezelő szoftverbe exportált adatokat feldolgozva saját szerkesztés révén készítettem diagramokat, melyek mindegyikéhez szöveges elemzést írtam.

A táblázatkezelő szoftver segítségével; elemezve a kapott adatbázis gyors, hatékony és egyszerű feldolgozása válik lehetővé.

3.3 Kutatás módszerek és vizsgálati minta bemutatása

A szekunder adatgyűjtés jó kiindulási alapot nyújtott a kutatás során, elsősorban szakmai folyóiratok, publikációk, statisztikai adatok és jogszabályok jelentették számomra a releváns forrást. A szakmai könyveket nagy odafigyeléssel kellett kezelnem, mert a téma változékonyságából adódóan sok esetben nem tudják időben lekövetni a változásokat.

A primer vizsgálat során a kvantitatív módszer mellett döntöttem, véleményem szerint kutatásom mélyebb, árnyaltabb ismeret megszerzésére irányul a vizsgált témában, melyet a választott módszer nagyban segített. A strukturált kérdőív lekérdezése 100 fős mintával valósult meg. A megkérdezettek körének meghatározásánál lényeges aspektus volt, hogy olyan szakemberek töltsék ki a kérdőívet, akik különböző vállalkozási formáknál adózási területen végzik a tevékenységüket, a legkülönbözőbb ágazatokban.

3.4 Eredmények

A kérdőívben – mely a mellékletben megtalálható – huszonkettő kérdés szerepel. Három nagyobb egységre osztható. Az első rész hét kérdésből áll, melyek arra keresik a választ, hogy a kitöltő szakember milyen vállalkozási formában és iparágban, hány éve tevékenykednek, valamint, hogy adózási kérdésekben a döntéshozó szerepét ki tölti be és milyen végzettséggel rendelkezik. A következő egységek a digitális újításokkal kapcsolatos releváns tapasztalatokat, véleményeket fogják tartalmazni; ezekben a blokkokban részletesen kitérek az online pénztárgépek, az Elektronikus Közúti Áruforgalom Ellenőrző Rendszer, valamint az online számlarendszer következtében felmerülő kérdések, hatások vizsgálatára. Az utolsó részben arra keresem a választ, hogy a kitöltött szakemberek egyrészt milyen forrásból tájékozódnak adózási kérdésekben, másrészt milyen lényegi tapasztalattal és véleménnyel vannak az utóbbi időszakban bekövetkezett változásokról az adózás területén.

A megkérdezett szakemberek vállalkozási forma szerinti megoszlása igen változatos képet mutatott a kutatás során.

9. ábra Vállalkozási forma szerinti megoszlás

Forrás: Saját szerkesztés az elvégzett kutatás alapján

A kitöltők 60%-a korlátolt felelősségű társaságnál, míg 24% részvénytársaságnál folytatja tevékenységét. Kis számban képviseltetik magukat a kutatásban azon szakemberek, akik betéti társaság (9%), közkereseti társaság (3%) vagy egyéni cég (4%) működésében vesznek részt. Az általam végzett kutatás során is látható volt a tendencia, mely a Központi Statisztikai Hivatal felméréseiben is szerepel. Magyarországon a vállalkozásokat tekintve túlnyomó többségben van a korlátolt felelősségű társaság; mivel kisebb tőkeigényű, mint a részvénytársaság, viszont a tag felelőssége korlátolt, tehát csak a bevitt vagyonával felel a működése során.

Itt kapcsolat fedezhető fel a vállalkozás méretével. A kutatásban résztvevők 55% - a mikro vállalkozással, míg 14% - a kisvállalattal áll munkakapcsolatban. A Magyarországon jelen levő vállalkozások méretéből adódóan jól látszik az a kedvezőtlen folyamat, mely a kiegyensúlyozott és tartós fejlődést gátolja. A középvállalkozások (17%) és nagy vállalatok (14%) csoportba tartozók rendszerint nagy multinacionális cégeknél dolgozó szakemberek voltak.

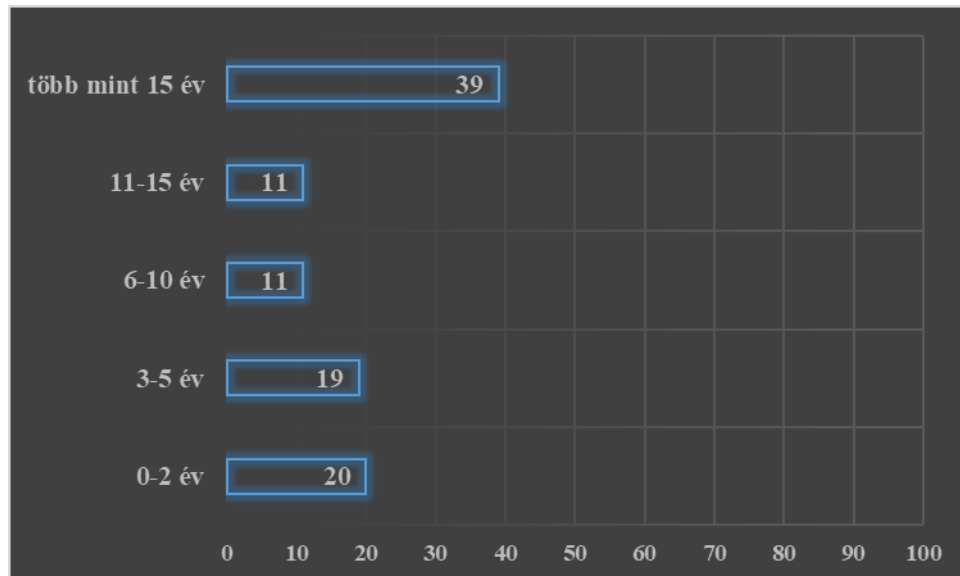
10. ábra Méret szerinti megoszlás

Forrás: Saját szerkesztés az elvégzett kutatás alapján

A megkérdezett szakemberek 39% - a olyan vállalkozásnál dolgozik, mely több mint 15 éve piaci szereplőnek mondhatja magát, 20% 1 – 2 éve, 19% 3 – 5 éve, valamint 11 – 11 % 6- 10 éve és 11 – 15 éve működő vállalkozás. Megállapítható, hogy a vállalkozások közel kétharmada már hosszú ideje a piacon lévő szereplő, kitermeli a saját költségeit, stabil munkahelyet jelent a munkavállalói számára.

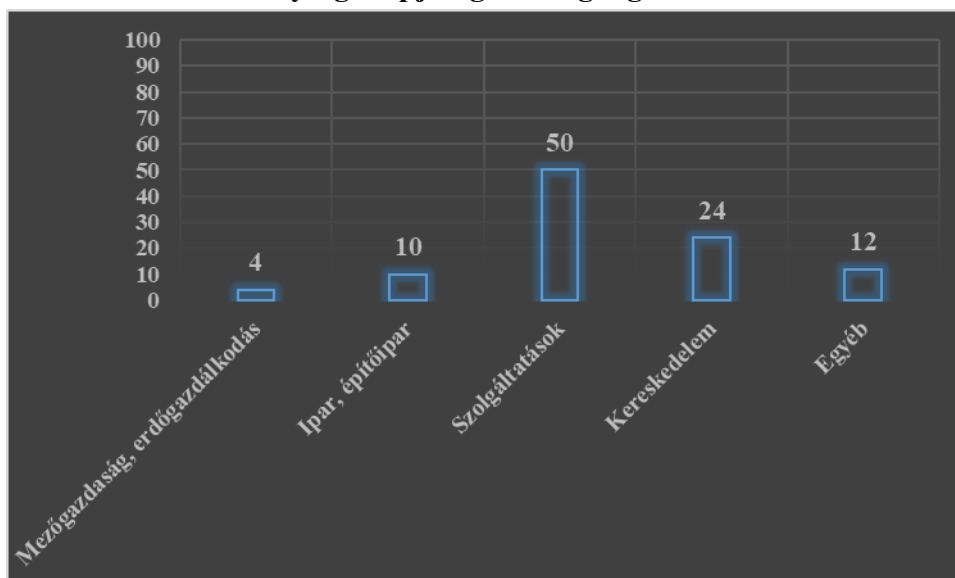
11. ábra Vállalkozási tevékenységek működési ideje

Forrás: Saját szerkesztés az elvégzett kutatás alapján

Az alábbi diagrammon jól látható, hogy a válaszadó szakemberek fele a szolgáltató szektorban végzi tevékenységét, rendszerint könyvelő, valamint adótanácsadó vállalkozásoknál. Emellett lényeges volt számomra az árnyaltabb kép kialakítása szempontkából, hogy a kitöltők között legyenek olyan a témához hozzáértő, releváns információval rendelkező válaszadók, akik a gazdaság különböző ágazataiban, mint a mezőgazdaság (4%), ipar és építőipar (10%), kereskedelem (24%), valamint vendéglátás és szépségipar (12%) végzik munkájukat. A megkérdezettek mindegyike az adózás területén dolgozik a gazdaság különböző szektoraiban.

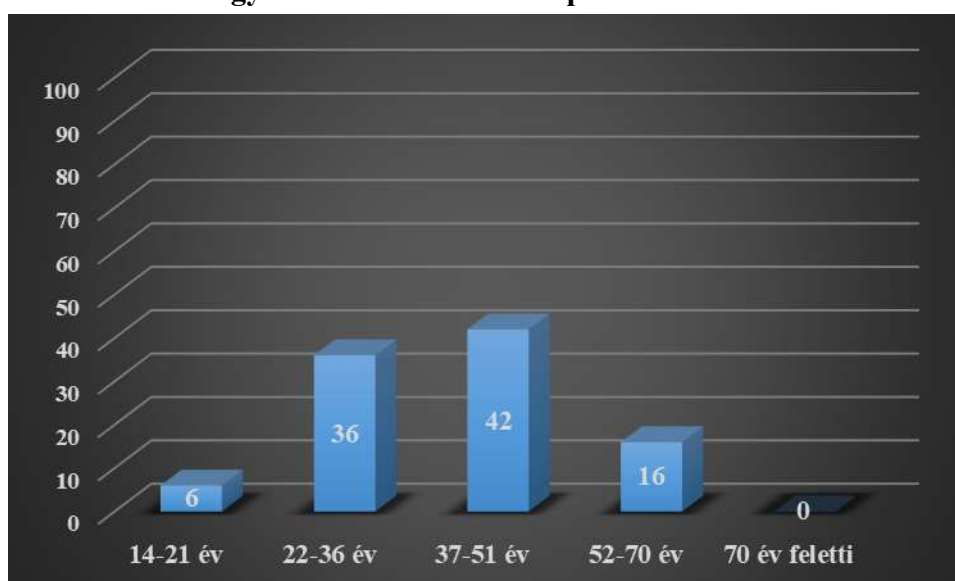
12. ábra Főtevékenység alapján gazdasági ágazat szerinti besorolás

Forrás: Saját szerkesztés az elvégzett kutatás alapján

A kutatásban megkérdezésre kerültek olyan szakemberek is, akik egyéni vállalkozóként végzik tevékenységüket. A legnagyobb arányban a 37 – 51 év közötti korosztály (42%) képviseltette magát a kutatásban, de jelentősebb volt az aránya a 22 – 36 év (36%) közötti korosztálynak is. A legkisebb arányban a 21 év alattiak (6%) jelentek meg, valamint nem volt számottevő az 52 – 70 év (16%) közöttiek aránya sem.

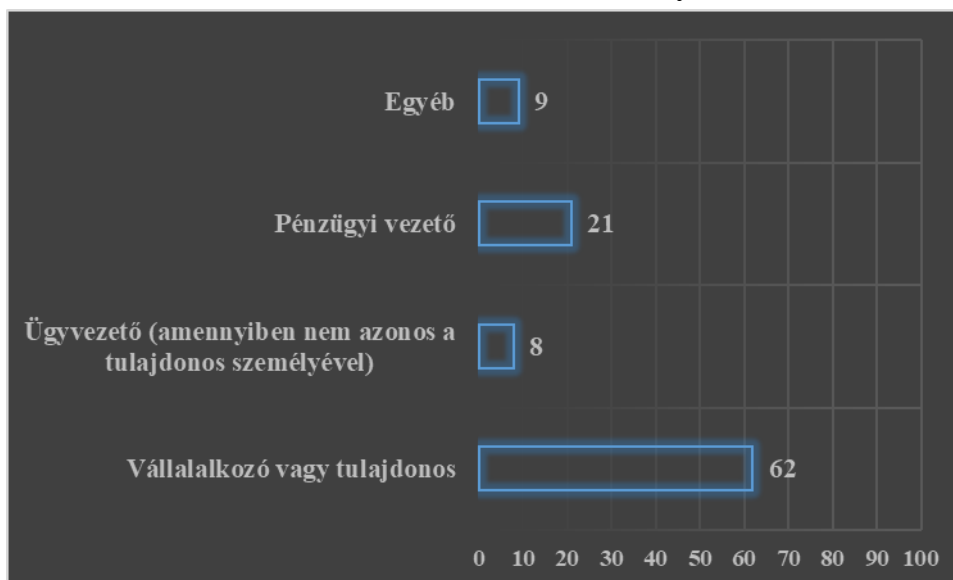
13. ábra Egyéni vállalkozók korcsoport szerinti besorolása

Forrás: Saját szerkesztés az elvégzett kutatás alapján

A kutatás során lényeges volt számomra megtudni, hogy a vállalkozások életében adózási kérdésekben kié a döntéshozó személy szerepe.

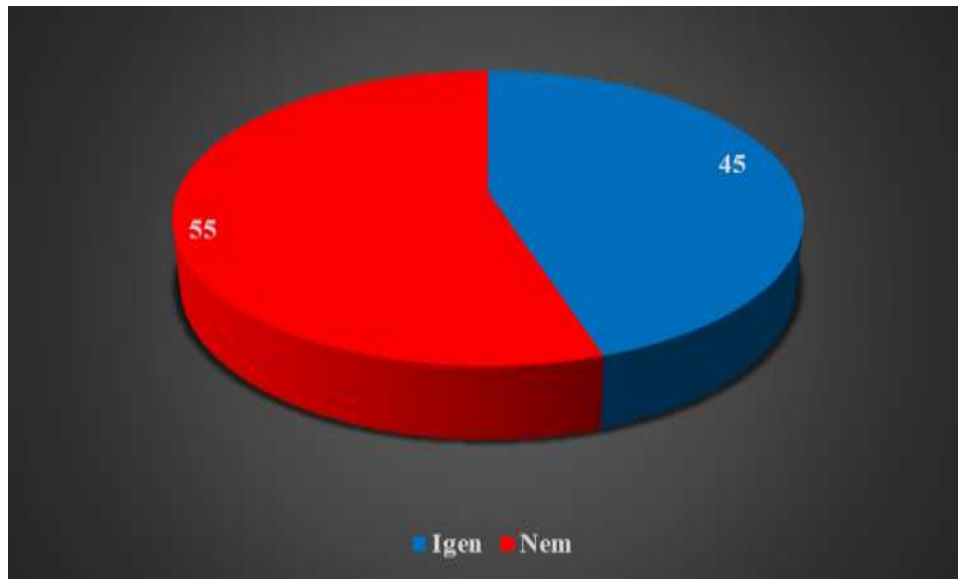
14. ábra Adózási kérdésekben döntéshozó személy a szervezet életében

Forrás: Saját szerkesztés az elvégzett kutatás alapján

A válaszokból jól látszott, hogy döntő többségben a vállalkozó vagy tulajdonos (62%) dönt adózási kérdések esetén és a vállalkozásoknál az adózás területén döntéshozó jogkörrel rendelkező személyek 55% - nak nincs pénzügyi – gazdasági végzettsége. Ebben a kérdésekben úgy gondolom szemléletváltásra lenne szükség, mivel a vállalkozók nagy arányánál a mai napig fókusztevesztés figyelhető meg. A tulajdonosnak nem az a feladata, hogy adózási kérdésekben döntéshozó szerepet töltsön be, az ő fő tevékenysége az üzletvitel. Célszerű lenne külső szakértő bevonása adózási kérdések kapcsán, vagy pénzügyi vezető alkalmazása, aki megfelelő szakmai ismerettel rendelkezik, hogy adózási kérdésekben felelős döntés születessen.

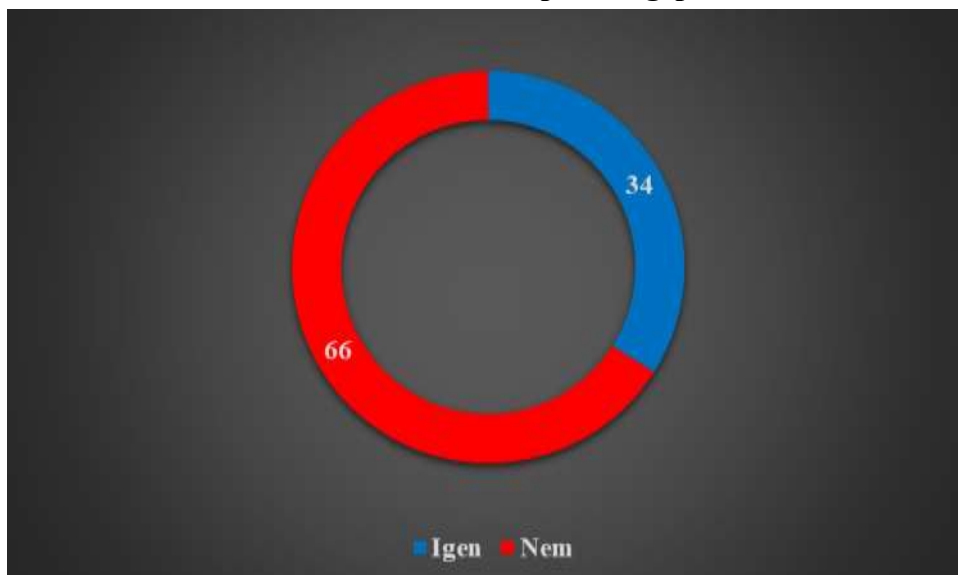
15. ábra Vállalkozásoknál az adózás területén döntéshozó jogkörrel rendelkező személyek pénzügyi – gazdasági végzettségének megléte

Forrás: Saját szerkesztés az elvégzett kutatás alapján

A kutatásban részt vevő szakemberek válaszai alapján elmondható, hogy több mint a vállalkozások felénél, melynél a tevékenységüket végzik nem használnak online pénztárgépet.

16. ábra Vállalkozások online pénztárgép használata

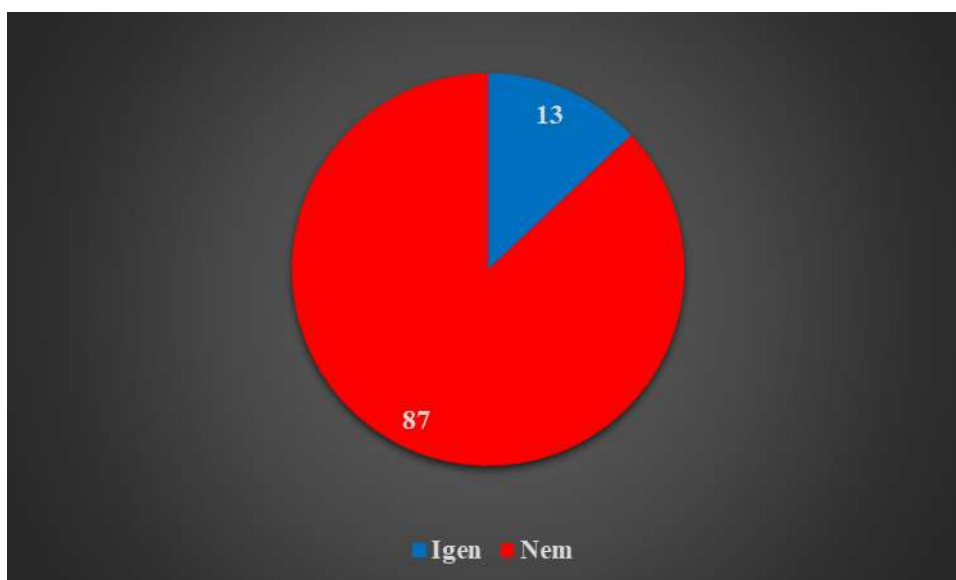
Forrás: Saját szerkesztés az elvégzett kutatás alapján

Azon válaszadók, akik használnak tevékenységük során online pénztárgépet vagy vállalkozásnál, ahol munkájukat végzik használják a tevékenység során; több mint kétharmaduk összességében elégedett volt és a következőkről számoltak be.

- Egyszerűbb a sztornó számlázás, könnyebb az összehangolás az online számlázó és raktárkészlet rendszerrel.
- A pénztárgép ellenőrzés, melyre évente kerül sor és pénztárgépes szakemberek végeznek kötelezően szükségtelennek ítélték meg.
- Megfelelő a működésé, nincs változtatási javaslat.
- Többen elégedett voltak a működésével.
- Hiba esetén a szervíz kiérkezési ideje hosszú.
- Az adminisztrációs része bonyolult.
- A kapcsolat nem mindig eléggé stabil

A kutatásban résztvevő vállalkozások 13% – a használja az Elektronikus Közúti Áruforgalom Ellenőrző Rendszert.

17. ábra Vállalkozásoknál az Elektronikus Közúti Áruforgalom Ellenőrző Rendszer használata

Forrás: Saját szerkesztés az elvégzett kutatás alapján

Az Elektronikus Közúti Áruforgalom Ellenőrző Rendszerrel kapcsolatban az igen választ adók 80% - a teljes mértékben elégedett a rendszerrel és 20% nagymértékben elégedett volt. A következő tapasztalókról számoltak be.

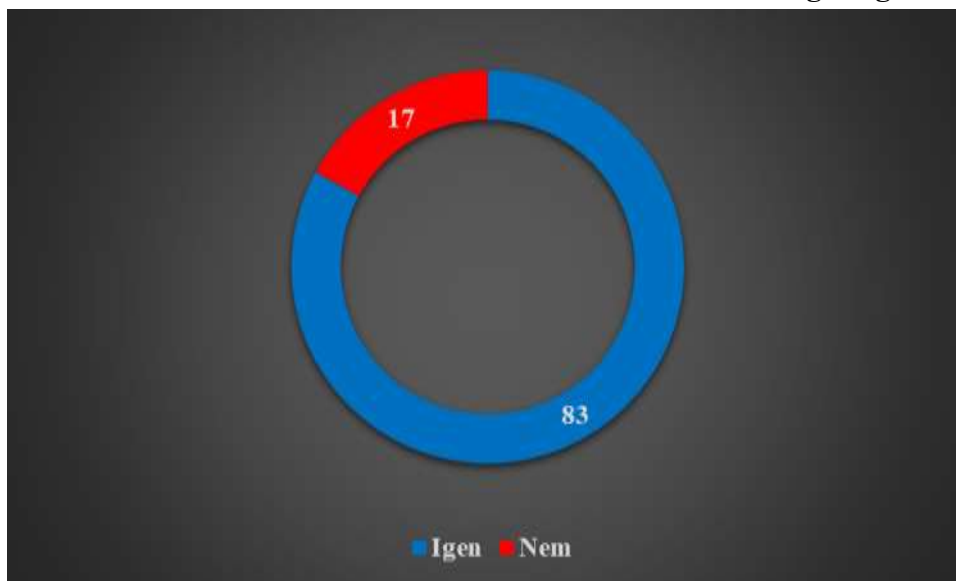
- Megfelelő a működése.
- Gördülékenyen működik.
- Egyértelműbb útmutatót készíthetnének hozzá, hogy ha valamit nem tudnak a felhasználók, akkor ne a NAV jelezzen, hogy nem történt meg az EKAER számok lezárása.
- A fokozott időigényesség és a manualitását zavaró. Minden adatot kézzel kell bevinni a rendszerbe és így fennáll a tévesztés lehetősége is.
- Gyakran előfordul, hogy későn történik meg az adatátadás az induláshoz képest, így az EKAER-t kezelő dolgozók terhelése nem kiegyensúlyozott. Rövid idő alatt kell nagy mennyiségű adatot bevinni a rendszerbe, ez hibázáshoz vezethet.
- Vannak kockázatos és nem kockázatos termékek, és a kockázatos az, amivel az áfa visszaéléseket elkövetik, és az EKAER célja az áfa visszaélések elkerülése, akkor miért kell jelentés tenni a nem kockázatos termékekre. Ezt vonta kritika alá az EU is, aminek hatására a jogalkotó megváltoztatta a rendeletet, így 2021-től csak a kockázatos (jogszabály változás szerint „bejelentés köteles”) termékeket kell jelenteni.
- Ami szerintem most a legnagyobb problémát okozza, hogy ezen bejelentés köteles termékek körét kétszer is módosították, még 2021-ben és idén, két új, alapvetően nem EKAER célú rendelettel. Egyrészt az építőipari szempontból kritikus termékeket tették bele (403/2021. (VII.8) Korm. Rendelet) másrészt az ukrán gabona helyezettel összefüggésben bizonyos új élelmiszerkategóriákat (130/2023 (IV.18.) Korm. Rendelet). Ami problémás, hogy a bejelentés köteles termékekről van egy külön kormányrendelet, ami az alap EKAER rendelet kvázi mellékletet, de ezek az új termékek ebben a listában nem kerültek módosításra. Így most három különböző rendeletben három különböző lista van arról, hogy mire kell EKAER bejelentést tenni. És így hiába van egy terméklista magán az hivatalos EKAER oldalon is, amit a legtöbb cég ismer és használ, az nem teljeskörű. Ez persze azt eredményezi, hogy a cégek többsége nem találkozott a két új EKAER listával és erre következetesen nem jelentenek.

Például a 2021-es építőipari szempontból kritikus alapanyagokra vonatkozó kormányrendelet szabályozza a fém alapanyagokat (rudak, profilok) és erre kiviteli tilalmat és EKAER kötelezettséget határoz meg. Ugyanakkor rengeteg elektronikai gyártó is használ a gyártáshoz ilyen terméket. Mivel a kormányrendelet címe az építőiparra vonatkozik, így ők sosem találkoztak ezzel a külön rendelettel és nem is tudják, hogy nekik ez alapján EKAER kötelezettségük van, függetlenül attól, hogy semmi közük az építőiparhoz.

- A rendszer, mint IT felület, szerintem megfelelően működik.

A kutatásban résztvevő szakemberek 83% – a szükségesnek tartotta az Online Számlarendszer bevezetését és a kérdőívet kitöltők közel kétharmada elégedett a rendszerrel kapcsolatban.

18. ábra Online Számlarendszer bevezetésének szükségessége

Forrás: Saját szerkesztés az elvégzett kutatás alapján

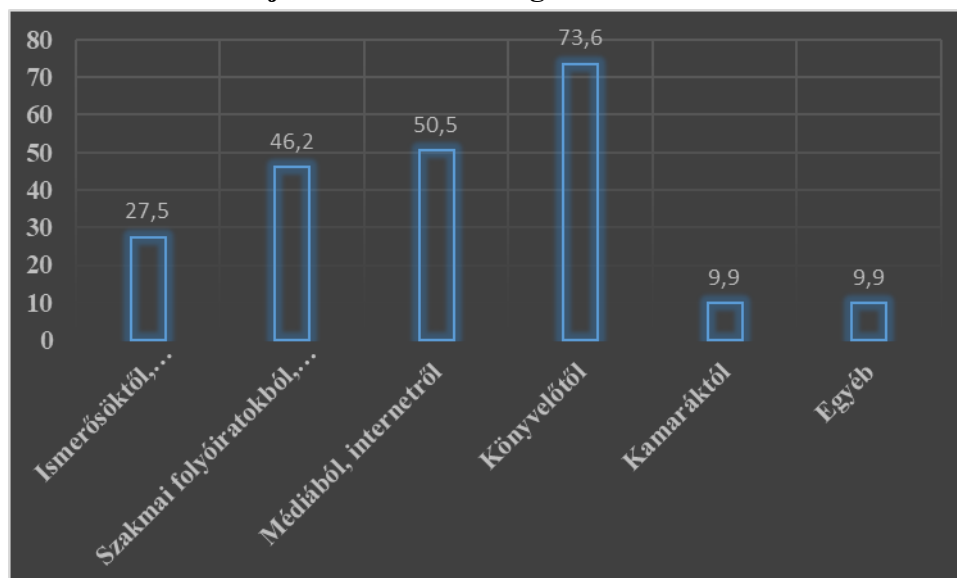
Az Online Számlarendszerrel kapcsolatban következő tapasztalókról számoltak be a szakemberek.

- Könyvelőként nagyon megkönnyíti a mindennapi munkát. Az informatikai háttér esetében szükséges lenne a javítás, biztosabbá kellene tenni, sokszor akadozik.
- Kevés a 8 napos határidő ezen változtatni kellene.

- A NAV álláspontja szerint mindenki le tudja ellenőrizni a neki szóló számlák feltöltöttségét, de ez igazából nagyon kényelmetlen módon lett megoldva. Szükséges lenne egy normális kliens felület, amiben tényleg látni lehet a számlákat, akár egy vízjelezett általános számlakép formájában, ami akár az elvesztett számla helyettesítésére is alkalmas lehetne.
- Hasznos, fehériti a gazdaságot.
- A NAV online számlázója figyelmeztethetne év végén a számlatömb zárására.
- Tökéletesen működik.
- Automatikusan szerepelhetne a könyvelésben.
- Alapvetően elégedett vagyok vele, néha az adatok kinyerése problémás, illetve nem praktikus a 60 naponkénti visszatöltés.
- Egységes online számlázó rendszerre lenne szükség, amit mindenki használ.
- az átállás igénybe vette az erőforrásokat és nehézkes volt, de a használata gördülékeny.
- Hasznos, hozzájárul a gazdaság fehéritéséhez.
- Jobb áttekinthetőség, egyszerűbb kezelhetőség.
- Jól működik, nem okoz a használata többletmunkát.
- Véleményem szerint túl bonyolult. Egyszerűsíteni kellene a felhasználók részére.
- Fennttarthatósági szempontból az elektronikus dokumentációt előnyben részesítem.
- A használt programunk nagyon jól kezeli. Ha néha javítanunk kell, azt a NAV online számla felületén tudjuk megtenni, de ennek a használata már kevésbé felhasználóbarát.
- Nem nehéz használni, de a NAV segíthetne jobban az első használat előtt.

A megkérdezett szakemberek 73,6% - os gyakorisággal, a könyvelőjüktől, 50,6% - os gyakorisággal a média, valamint az internet segítségét igénybevéve; 46,2% - os gyakorisággal szakmai folyóiratokból, szakkönyvekből; 27,5% - os gyakorisággal ismerősöktől, családtagoktól, üzleti partnerektől; 9,9% - os gyakorisággal pedig kamaráktól szerzik az információt adózási kérdésekben.

19. ábra Tájékoztatói lehetőségek adózási kérdésekben

Forrás: Saját szerkesztés az elvégzett kutatás alapján

A kutatásban résztvevő szakemberek beszámolója az adóhatósággal adóügyben történt kapcsolattartás gyakoriságáról, a tájékoztatás elégedettségéről, valamint kapott információval kapcsolatos tapasztalókról. A válaszokról általánosságban elmondható, hogy az elégedettség széles skálán mozgott.

- Havonta tartjuk a kapcsolatot az adóhatósággal. Alapvetően a havi személyi jövedelemadó – és járulékbevallás beadás miatt vagyunk kapcsolatban az adóhatósággal. A telefonos ügyfélszolgálat az adóhatóságnak álláspontom szerint kielégítő, a felmerülő egyszerűbb problémára korrekt választ szoktak adni.
- Nem jellemző, 1 – 1 egyedi eset kapcsán, ellenőrzés alatt a pontosítás miatt szükséges.
- Évi 1 – 2 alkalommal fordul elő, a válaszok olykor nehezen értelmezhetők.
- Havonta többször előfordul.
- Nem szükséges.
- Havi bevallás miatt havonta, de ténylegesen kapcsolattartás elenyésző körülbelül ötévente egyszer.
- Vállalkozásom működése során összesen kétszer kellett kapcsolatot felvenni a Nemzeti Adó és Vámhivatallal, de a válaszukat a könyvelő külön értelmezte. Sajnos nem volt hasznos.

- Könyvelőként napi kapcsolatban vagyok a hivatallal. Változatos a tapasztalatom, mind a hozzáállást mind a szakértelmet illetően. A panaszok száma azonban növekszik.
- Gyakran, elégedett vagyok a kapcsolattartás módjával, folyamatával és eredményeivel.
- Viszonylag ritkán, egyre segítőkészebbnek érzem a hatóságot.
- Még nem volt szükségem kapcsolatfelvételre.
- Napi szinten, megfelelő segítséget kapunk.
- Elégedett voltam a válaszokkal, két alkalommal kellett segítséget kérni.
- Évente, bevételek alkalmával. Elégedett vagyok.
- Nagyjából évente egyszer fordult elő. Személyi jövedelem szempontú kedvezményt érintett. Elégedett voltam.
- Kérdés/probléma esetén rendszerint megkérdezem a hatóságot, akár megerősítő céllal is. Eddig alapvetően mindig segítőkészek voltak és használható információt tudtak adni.
- Egyetlen alkalommal, a vállalkozás ellenőrzése alkalmával.
- Nagyon ritkán, telefonos segítség formájában, elégedett voltam a tájékoztatással.
- Egy évben egyszer. Jól működik.
- Ritkán kell, főleg önellenőrzéssel kapcsolatban, az esetek többségében elegendő az elektronikus kapcsolattartás.
- Havonta, megfelelő volt a tájékoztatás.
- Három havonta átlagban. Ügyfélkapun keresztül (tárhelyre küldött) üzenetek formájában megy a kommunikáció.
- Havonta, kicsit általános a válaszadás.
- Havonta a bevételek miatt. Alapvetően nem tudnak segíteni, de sokszor csak a tájékoztatót ismétlik meg.
- Évente egyszer. Tökéletes volt mindig a tájékoztatásuk.

A válaszadók tapasztalatai az elmúlt 10 évben bekövetkezett változásokról az adórendszerben.

- Nagyon sokat fejlődött az informatikai rendszer.
- Online számla, e-szja bevételek, automatikus kockázatelemzési rendszer.
- Egyszerűsödött, adóhatóság adózóbarát hozzáállást folytat az elmúlt időszakban.

- Alanyi adómentes voltam végig, így csak az SZJA változások érintettek
- Online pénztárgép, online számlarendszer kialakítása, ezek összehangolása az adóbevallással elektronikusan, szja mentességek bevezetése, munkavállalókat érintő adókedvezmények, gépjárműadó központosítása, IPA emelkedése
- Negyedik éve vagyok vállalkozó, a legnagyobb változtatás a KATA-ban volt.
- Rengeteg változás történt 10 év alatt az adórendszerben mind a digitalizáció, mind az egyszerűsítés terén.
- Pozitívnak ítélem meg a változást, abban a tekintetben, ha adócsökkentésről beszélünk, a járulékos adók viszont nagyon magasak.
- Megítélésem szerint évről évre bonyolultabbá vált. Főleg a folyamatos veszélyhelyzetek és extraprofitadók miatt.
- Az átláthatóság és ügyfélközpontúság javult. Nagyobb cégeknek kedvezőbb jelenleg véleményem szerint.
- Szigorúbb és elszámoltatóbb lett.
- Bonyolultabb és kedvezőtlenebb lett.
- Sok volt az informatikai fejlesztés.
- Egyrészt növekedett az automatizmus az online alkalmazások segítségével (EKAER, online számla, minden bevallás beadható elektronikusan), több adónem (szja, KIVA) egyszerűsödött. Az e-szja és a NAV általi SZJA bevallás készítés jelentős egyszerűsítése figyelhető meg. Azonban a vállalkozások számára összességében nem csökkent jelentős mértékben a hazai adóztatás adminisztrációs igénye és bonyolultsága. Még mindig nagyon sok a "miniadó", a "különadó", valamint a fő adók (társasági, ÁFA, jövedéki) esetében a rengeteg kivétel és a túlszabályozottság okoz gondot. Közhelyszerű dolog, hogy az adó jogszabályok túl gyakori és hosszútávon kiszámíthatatlan változtatása, valamint az előbb említett - nemzetgazdasági szinten- még mindig jelentős túlbonyolítottsága jelentős mértékben csökkenti a külföldi vállalkozások magyarországi tőkebefektetési kedvét (főleg az jön már csak ide, aki jelentős központi kormányzati támogatást kap a megaberuházásához).
- Folyamatosak a változások, főleg adócsökkentés a vállalkozások felé.

A következő tapasztalókról számoltak be a kutatásban résztvevők a vállalkozások kapcsolatában a jelenlegi adórendszerrel összefüggésben.

- Sajnos nem stabil és nem kedvező.
- Rendszeres befizetőknél lehetne kedvezményt biztosítani.
- Semmilyen mértékben nem kedvező, ha a környező országok adórendszeréhez viszonyítjuk. Az áfa például a környező EU-s országokban 20-21%, vagy Horvátországban 25%.
- A kezdő vállalkozások számára kedvezőtlen.
- Nem kedvező, például az extra profit adó az EBIT fölé van betéve.
- A környező országok közül Magyarországon a legkedvezőtlenebbek az adózási feltételek.
- Nagyvállalatok számára kedvezőbb.
- Fuvarozók vagyunk, erre a szektorra jellemzőek a magas költségek és csak 2% - os nyereséggel tudunk működni, a 2 % is csupán az állami támogatásoknak köszönhető. A benzináremelkedés, autópályadíj emelkedések stb. veszélyeztetik a nyereségességet.
- Társasági adó szempontból kedvező.
- Nagy cégeknek, főleg multiknak nagyon kedvező. Kis/ induló cégeknek nagyon nehéz, rengeteg a költség és az adó. Nehéz felszínen maradni.
- Nem kedvező, rengeteg az adó és járulékos költség.
- Az adómértéke lehetne összességében alacsonyabb és lehetne sokkal egyszerűbb.
- Aránylag kedvező.
- Nem vállalkozóbarát.
- Általában kedvező, a TAO az egyik legalacsonyabb.
- Kellően bonyolult.
- Összességében elmondható, hogy az elmúlt 10 év folyamán a KKV-k számára ugyan némileg egyszerűsödött az adórendszer és csökkent az adóterhelés, de a nagyvállalkozásokra és a kis - ill. külön adókat is fizető nagyvállalkozásokra ez már nem igaz. Továbbá az adójogszabályok túl gyakori és sok esetben kiszámíthatatlan változtatása a Kormány által jelentős mértékben elbizonytalanítja a kis- és közepes befektetőket.
- Megfelelő, de gyakran változik.
- Nagyon hektikusan változik az adórendszer.

A válaszadó szakemberek véleménye szerint a következő adónemek változására lenne szükség Magyarországon.

- A személyi jövedelemadó esetében szükséges lenne a több kulcs.
- Az általános forgalmi adó mértéke túl magas, a személyi jövedelemadó esetében szükséges lenne a sávós megoldás alkalmazása, külön adókat pedig a nap végén a fogyasztó fizeti meg, ami szerintem előnytelen.
- A KATA igazságtalanul lett átalakítva, magára hagyva a vállalkozókat.
- Igazából a TAO kivételével szerintem minden adókulcs magas, vagy a kedvezmények alacsonyak.
- Áfa csökkentésre lenne szükség, nagykereskedőként nagyon kicsi az árrés, amivel nyereséget lehet termelni.
- Több adónemen is lehetne változtatni, de először az infláción, a recesszió kellene túl lennie az országnak, vagy legalábbis kifelé haladni belőle.
- A kisvállalkozók terheit csökkenteni, a nagyobbakét növelni, és odafigyelni mire költik a be nem fizetett adót.
- Az extra profit adó megszüntetésére lenne szükség, vagy legalább az EBIT alá kellen levinni.
- Kiskereskedelmi külön adót, mivel gyakorlatilag ÁFA emelés az érintettek esetében.
- Alacsonyabb áfa kulcsos termékek körének bővítése, például alap élelmiszereknél. Esetleg mikor az üzemanyag árak világpiaci okokból jelentősen megemelkednek akkor ideiglenesen lehetne az üzemanyag utáni áfát csökkenteni. Személyi jövedelemadó csökkentés a jelenlegi inflációs helyzetben és társasági adó növelés vagy osztalék adó bevezetése.
- Iparüzési adó vagy minden vállalkozásra vagy senkire ne legyen érvényes (gondolok a mezőgazdaságra).
- Személyi jövedelemadó, túl bonyolult.
- A még meglévő kisadókat / külön adókat el kellene törölni. A fő adók esetében pedig csökkenteni kellene a kivételeket, jelentős mértékben egyszerűsíteni kellene magát a róluk rendelkező jogszabályokat.
- Külön adók, torzítják a versenyt és igazságtalanok.

A kutatásban résztvevő szakértők tapasztalatai az adózás területén a digitalizáció helyzetéről Magyarországon az EU tagállamaihoz képest.

- Sok mindenben első helyen jár Magyarország.
- Nagyon sok fejlesztésre lesz még szükség.
- Nincs ismeretem más tagállam digitalizációjáról.
- Tapasztalataim alapján olyan szinten van Magyarország, mint más EU – s tagállamok.
- Van még lehetőség a fejlődésre, de nem vagyunk sokkal lemaradva.
- Más tagállamok kapcsán nincs tapasztalatom. Az egyes felhasználói felületek esetében mindenképp szükséges lenne néhány fejlesztés, pl. ÁNYK.
- Szerintem középmezőny, ez irányba számos lépést tett az ország az elmúlt években. Nem gondolnám, hogy vezetők lettünk, de az se gondolnám, hogy sereghajtók lennénk.
- Nincs külföldi tapasztalatom, de úgy gondolom, hogy a középmezőny elején vagyunk
- Sajnos túl sok tapasztalatom nincs más közösségi országok adózásának digitalizációjával, de nálunk sok fejlesztés ment végbe az utóbbi időben, így feltételezem jó helyen állunk ezen a téren.
- Véleményem szerint ezzel nincs gond, az adózás digitalizációja tudomásom szerint az EU-n belül a felső harmadba tartozik és rendkívül sokat fejlődött az elmúlt 15 év folyamán.
- Hasonló szinten van, mint más EU – s tagállam. Nagyon sokat fejlődött a NAV informatikai rendszere.

4 Következtetések és javaslatok

Összeségében a válaszadó szakemberek véleménye szerint elmondható, hogy a digitalizáció az adózás területén Magyarországon jónak ítéltető, minden adóügy elintézhető elektronikus úton. Talán a helyi adózás területén van még hova fejlődni néhány településen.

Az online pénztárgépek bevezetését hasznosnak ítélték az adócsalások visszaszorítása szempontjából. A kivitelezés talán lehetett volna nagyvonalúbb, akik használják, a túl magas költségeire panaszkodnak elsősorban, amely jelentős profitot hoz azoknak a cégeknek, akik kizárólagosan foglalkozhatnak a pénztárgépek beállításával, javításával, forgalmazásával.

Az Elektronikus Közúti Áruforgalom Ellenőrző Rendszer bevezetése a megkérdezettek véleménye alapján is nagyon hasznos volt az igazolatlan eredetű áruk forgalmának visszaszorításában, az adóbevételek növelésében, valamint az áruforgalom kifehérítésében.

Az Online Számlarendszer bevezetését praktikusnak tartották a megkérdezettek a gazdaság kifehérítése szempontjából. Kedvező, hogy díjmentesen lehet használni a NAV online számlázóját, ha valaki nem akar szoftverre költeni. Kisvállalkozásoknak teljesen megfelel, nagyobb mennyiségű számla kezelésénél adódhatnak anomáliák az alkalmazás során.

A kutatásban résztvevők többségének nem szükséges az adóhatósággal gyakran kapcsolatot tartania. Elmondásuk alapján nagyon hasznos és egyértelmű tájékoztató anyagok találhatóak a NAV honlapján, jól működnek az elektronikus szolgáltatásaik is. Ha mégis szükséges a megkeresés, elsősorban telefonon, azzal kapcsolatban is jók a tapasztalatok. Segítőkészek és szakmailag felkészültek többségében.

Az elmúlt 10 évben rengeteg változás történt az adórendszerben, mely kisebb – nagyobb mértékben érintette a vállalkozásokat. Évről-évre, nehezen követhetőek az érintettek számára az események. Például megjelent a családi járulékkedvezmény, az első házassági kedvezmény, a 25 év alattiak kedvezménye, a négy vagy több gyerekes anyák kedvezménye, ezek is olyan változások melyek nemcsak az emberek, de a vállalkozások

életére is hatással voltak. Változott a személyi kedvezmény számításának módja. Kikerült az adórendszerből az egyszerűsített vállalkozói adó (eva), módosultak a KATA adózás feltételei. Többször változott a szociális hozzájárulási adó kulcsa, ehhez kapcsolódóan a KIVA mértéke és feltételrendszere is. Változtak a szociális hozzájárulási adó kedvezmények is. Nincs olyan adónem, amely az utóbbi 10 év alatt ne változott volna meg minden évben valamilyen mértékben. A változtatásra részben azért volt szükség, hogy csökkenjenek az adózók, illetve azon belül a preferált csoportok – a sportolóké az EKHO rendszerében, vagy a családoké a személyi jövedelemadó területén – adóterhei. Másrészt pedig, hogy nőjenek a költségvetés bevételei, és csökkenjenek az adózótlan jövedelemszerzés lehetőségei.

A válaszadók többségének véleménye alapján Magyarországon egy vállalkozás számára az adórendszer kedvezőtlen. Magasak az élők munkája költségei (15% szja, 18,5% társadalombiztosítási járulék, 13% szociális hozzájárulási adó, 25 fős létszám fölött rehabilitációs hozzájárulás), magas az ÁFA kulcsa. Alacsony az alanyi áfamentesség határa, ami kedvezőtlen az olyan vállalkozások számára, amelyek elsősorban lakossági vevőket szolgálnak ki. A megváltozott feltételrendszerű KATA helyett választható átalányadózás sokkal magasabb adóterhet jelent, mint a korábbi KATA.

A kérdőívet kitöltők véleménye szerint a személyi jövedelemadót mindenképpen igazságosabbá kellene tenni több adókulcs bevezetésével, illetve azzal, hogy a munkajövedelmek adóját csökkentik, a tőkejövedelmekét pedig növelik. Jelenleg a tőkejövedelmek aránytalanul kedvezőbben adóznak, mint a munkajövedelmek.

A megkérdezett szakértő válaszadók megítélése alapján jelenleg Magyarországon az adózás területén évről évre rengeteg változás történik, de a digitalizáció megfelelő ütemben zajlik, minden adóügy elintézhető elektronikus úton.

5 Összefoglalás

Dolgozatom elsődleges célja volt megvizsgálni a különböző vállalkozási formák adózási lehetőségeit az elmúlt évek változásainak tükrében, valamint megnézni, hogy a bevezetett digitális újítások milyen mértékben járultak hozzá a központi költségvetés bevételeinek javulásához, valamint egyes adókulcsok mérséklődéséhez.

Összegében elmondható, hogy egy piacgazdaságban, amely ráadásul szerves része a világ egyik legfejlettebb területének (EU), nem lehet elvárni, hogy az adórendszer egyszerű legyen, minél összetettebb egy gazdasági, annál összetettebb problémák merülnek fel, amelyet adórendszernek le kell követnie. Ahol érdemi előrelépés volt, az szerintem az átlagpolgárt érintő személyi jövedelemadóztatás, ahol a NAV gyakorlatilag el tudja készíteni az adózó helyett a bevallást, nagyban megkönnyítve az adózó életét. Szóval összességében úgy gondolom, hogy lehetne sokkal rosszabb is a hazai adórendszer, de régiós összevetésben szerintem nincs okunk panaszra.

Az egyéni vállalkozók személyi jövedelemadóztatását kellene megreformálni mivel a rendszer nagyon bonyolult, a szabályozás nagyon összetett, amely ráadásul egy olyan adózói körre vonatkozik, akik nem biztos, hogy a legátfogóbb tudással rendelkeznek az adózás területén.

Az elmúlt 10 évben az adórendszer digitalizációját emelném ki legjelentősebb változásként, amely jelentősen csökkentette az adózók adóadminisztrációval töltendő idejét. Erre szerintem kiváló példa az e-szja vagy bevallási tervezet bevezetése. Másik fontos terület, amely jelentős átalakuláson ment keresztül az áfa-rendszer. Az online pénztárgép, az EKAER és az online számlarendszer bevezetésével, az áfa-csalások mértéke drámaian visszaszorult. Az EU statisztikái szerint a 2010-es évek eleji 22%-ról 2021-re 4,4%-ra csökkent az áfarés mértéke. Az adócsalás mértéke álláspontom szerint nagyon nagy volt, másrészt a jövedelemadóztatás területén a rendszer nem ösztönzött a többletmunkára, az adójóváírás rendszere például mesterségesen sok munkavállalót tartott a szürke- / feketegazdaságban. Ami az áfarendszert érinti ott a magas adókulcs adócsalásra ösztönzött egy jól behatárolható kört, amelyet adócsökkentéssel nem lehetett volna

megszüntetni, itt egyértelmű volt, hogy csak olyan informatikai fejlesztéssel lehet eredményt elérni, amely a probléma gyökerét érinti.

A megszerzett szekunder, illetve a primer információk alapján elmondható, hogy az adózás területén a digitalizáció kapcsán sokat léptünk előre az utóbbi években, tehát abszolút élbolyban vagyunk álláspontom szerint. Elég, ha az e-szja-ra, az online pénztárgépre és online számlázásra gondolunk. Sokat javult a helyzet az EKÁER és az egyéb elektronikus árukövetési rendszerek bevezetésével.

Irodalomjegyzék

Szakirodalom:

1. Állami Számvevőszék: Elemzés A digitális eszközök adózásban történő alkalmazása, 2021
2. Ambrus Rita Anna: A digitalizáció adóztatásra gyakorolt hatásai, Kautz kötet 2019
https://kgk.sze.hu/images/dokumentumok/kautzkiadvany2019/Ambrus%20Rita_Kautz_2019_tanulm%C3%A1ny.pdf Letöltés ideje: 2023.08.16
3. Békés Balázs, Halász Zsolt: Forgalmi adók és vámjogi szabályozás alapjai - Akadémia Kiadó, 2021
4. Békés Balázs, Halász Zsolt, Szabó Ildikó, Varga Erzsébet: Jövedelem – és vagyoni típusú adók, Wolters Kluwer Hungary Kft.,2022
5. Chikán Attila: Vállalatgazdaságtan, Akadémia Kiadó, 2020
6. Czoboly Gergely – Erdős Gabriella: Adózási és adótervezési ismeretek, HVG – ORAC Lap és Könyvkiadó Kft., 2021
7. Dr. Herich György: Adótan 2023, Penta Unio, 2023
8. Elektronikus Közútiáruforgalom-ellenőrző Rendszer: EKAER felhasználói kézikönyv Érvényes 2021. január 1 – től
https://ekaer.nav.gov.hu/faq/content/uploads/2020/12/EK%C3%81ER_Felhaszn%C3%A1l%C3%B3i_K%C3%A9zik%C3%A9nyv_8.8_publik%C3%A1l%C3%A1sra.pdf Letöltés ideje: 2023.09.16
9. Farkas Alexandra: Példák az áfatörvény alkalmazásához, Akadémia Kiadó, 2019
10. Halász Zsolt, Szabó Ildikó, Varga Erzsébet: Adótan és adóeljárás, Akadémia Kiadó, 2021
11. Lakatos Mária: Adózás I., Akadémia Kiadó, 2023
12. Lovics Gábor (KSH) – Szőke Katalin (MNB) – Tóth G. Csaba (MNB) – Ván Bálint (PM): Megugrott a kis cégek bejelentett forgalma az online pénztárgépektől
<https://www.mnb.hu/letoltes/megugrott-a-kis-cegek-bejelentett-forgalma-az-online-penztargetektol.pdf> Letöltés ideje: 2023.09.13

13. Nábrádi András Vállalkozási ismeretek, Debreceni Egyetem, 2019
<https://www.studocu.com/hu/document/debreceni-egyetem/szamvitel-i-szamvitel-alapjai/vallalkozasi-ismeretek-2019-vizjeles/70592245> Letöltés ideje: 2023.09.27
14. Nagy Zsuzsa Nóra: Innovatív adóhivatal: mobilapplikáció készül az Online Számlázó programhoz Adóvilág – 2020. május, XXIV. évfolyam 5. szám
file:///C:/Users/User/Downloads/Nagy_Zsuzsa_Nora___Innovativ_adohivatal___Mobilapplikacio_keszul_az_Online_Szamlazo_programhoz%20(2).pdf Letöltés ideje: 2023.10.03
15. Nemzeti Adó és Vámhivatal: Egyéni vállalkozók szja- és járulékkötelezettsége 2023
file:///C:/Users/User/Downloads/03%20Az%20egy%C3%A9ni%20v%C3%A1llalkoz%C3%B3k%20szja-%20%C3%A9s%20j%C3%A1rul%C3%A9kk%C3%B6telezetts%C3%A9ge%2020230810.pdf Letöltés ideje: 2023.10.16
16. Pénzügyminisztérium: Makrogazdasági és költségvetési előrejelzés 2019 - 2023
17. Samuelson – Nordhaus: Közgazdaságtan, Akadémia kiadó, 2008, 283 – 284 oldal
18. Vecsenyi János: Kisvállalkozások indítása és működtetése, Akadémia Kiadó, 2018

Egyéb forrás:

1. 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99500117.tv> Letöltés ideje: 2023.10.13
2. 1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99600081.tv> Letöltés ideje: 2023.10.13
3. 2000. évi C. törvény a számvitelről <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0000100.tv> Letöltés ideje: 2023.10.04
4. 2006. évi V. törvény a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0600005.tv> Letöltés ideje: 2023.10.04
5. 2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0700127.tv> Letöltés ideje: 2023.10.06

6. 2009. évi CXV. törvény az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0900115.tv> Letöltés ideje: 2023.10.04
7. 2012. évi CXLVII. törvény a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200147.tv> Letöltési idő: 2023.10.13
8. 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1300005.tv> Letöltés ideje: 2023.10.04
9. 2017. évi CL. törvény az adózás rendjéről
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1700150.tv> Letöltés ideje: 2023.10.13
10. 2022. évi XIII. törvény a kisadózó vállalkozók tételes adójáról
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a2200013.tv> Letöltés ideje: 2023.10.13
11. 403/2021. (VII. 8.) Korm. rendelet a gazdaság újraindítása érdekében meghozandó, az építőipari ellátásbiztonság szempontjából stratégiai jelentőségű nyersanyagok és termékek fuvarozásával kapcsolatos intézkedésekről
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a2100403.kor> Letöltés ideje: 2023.10.20
12. 51/2014. (XII. 31.) NGM rendelet az Elektronikus Közúti Áruforgalom Ellenőrző Rendszer működésével összefüggésben a kockázatos termékek meghatározásáról
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1400051.ngm> Letöltés ideje: 2023.09.27

Ábrajegyzék

1. ábra A vállalkozásalapítás fontosabb lépései	6
2. ábra Egyéni vállalkozás előnyei és hátrányai	7
3. ábra A vállalkozási formák jellemzői	11
4. ábra Az államháztartás bevételei és kiadásai	14
5. ábra A költségvetés adóbevételeinek adókatégoriák szerinti alakulása a 2007 -2019. években (Mrd Ft)	15
6. ábra A költségvetés általános forgalmi adóbevétel előirányzatainak és teljesítésének alakulása a 2007-2019. években (Mrd Ft)	20
7. ábra Az online pénztárgépek bevezetésének hatása a forgalomra ágazat és méret szerinti bontásban	28
8. ábra A belföldi közúti áruszállítás teljesítményének és a szállított áruk tömegének alakulása a 2007-2019. években	31
9. ábra Vállalkozási forma szerinti megoszlás	34
10. ábra Méret szerinti megoszlás	35
11. ábra Vállalkozási tevékenységek működési ideje	36
12. ábra Főtevékenység alapján gazdasági ágazat szerinti besorolás	37
13. ábra Egyéni vállalkozók korcsoport szerinti besorolása	37
14. ábra Adózási kérdésekben döntéshozó személy a szervezet életében	38
15. ábra Vállalkozásoknál az adózás területén döntéshozó jogkörrel rendelkező személyek pénzügyi – gazdasági végzettségének megléte	39
16. ábra Vállalkozások online pénztárgép használata	39
17. ábra Vállalkozásoknál az Elektronikus Közúti Áruforgalom Ellenőrző Rendszer használata	40
18. ábra Online Számlarendszer bevezetésének szükségessége	42
19. ábra Tájékoztatói lehetőségek adózási kérdésekben	44

Melléklet

1. számú melléklet: Kérdőív

Kérdőív

Tisztelt Hölgyem/ Uram!

A Magyar Agrár – és Élettudományi Egyetem Budai Campusának pénzügy mester szakos hallgatója vagyok. Diplomamunkámat a vállalkozások (gazdálkodó szervezetek) adózásának sajátosságai, valamint az elmúlt években bevezetett digitális újítások hatásaiból írom.

Kérem, a kérdőív kitöltésével járuljon hozzá vizsgálatom sikerességéhez!

Köszönettel:

Szatmári Viktória

***Kötelező kitölteni!**

1. Ön milyen vállalkozási formában végzi tevékenységét?*
- ☐ Egyéni vállalkozó
- ☐ Egyéni cég
- ☐ Bt.
- ☐ Kkt.
- ☐ Kft.

2. Az Ön vállalkozása melyik kategóriába sorolható?*
- ☐ mikro vállalkozás (összes foglalkoztatotti létszám kevesebb, mint 10 fő)
- ☐ kisvállalkozás (összes foglalkoztatotti létszám 10-49 fő)
- ☐ középvállalkozás (összes foglalkoztatotti létszám 50-249 fő)
- ☐ Nagyvállalat (összes foglalkoztatotti létszám 250 fő felett)

3. Az Ön vállalkozása hány éve működik?*
- ☐ 0-2 éve
- ☐ 3-5 éve
- ☐ 6-10 éve
- ☐ 11-15 éve
- ☐ több mint 15 éve

4. Főtevékenysége alapján mely ágazatba sorolható az Ön vállalkozása?*
- ☐ Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás
 - ☐ Ipar, építőipar
 - ☐ Szolgáltatások
 - ☐ Kereskedelem
5. Amennyiben Ön egyéni vállalkozó, melyik korcsoportba tartozik?
- ☐ 14-21 év
 - ☐ 22-36 év
 - ☐ 37-51 év
 - ☐ 52-70 év
 - ☐ 70 év feletti
6. Ki az, aki adózási kérdésekben döntéshozó szerepet lát el?*
- ☐ vállalkozó vagy tulajdonos
 - ☐ ügyvezető (amennyiben nem azonos a tulajdonos személyével)
 - ☐ pénzügyi vezető
 - ☐ Egyéb:
7. Rendelkezik-e Ön (illetve az adózás területén döntéshozó jogkörrel rendelkező vezető) pénzügyi/ gazdasági végzettséggel?*
- ☐ Igen
 - ☐ Nem
8. Az Ön vállalkozása használ online pénztárgépet?*
- ☐ Igen
 - ☐ Nem
- (IGEN válasz esetén 9- 10-ig töltendő, NEM válasz esetén 11. kérdéstől folytassa!)
9. Mennyire elégedett a használt online pénztárgéppel?
- (1 – nagyon elégedetlen, 2 – elégedetlen, 3 – elégedett, 4 – nagyon elégedett)
- ☐ 1
 - ☐ 2
 - ☐ 3
 - ☐ 4
10. Mi a véleménye a használt online pénztárgéppel kapcsolatban? Véleménye szerint, ha szükség lenne, miben kellene változtatni?

11. Az Ön vállalkozása használja az EKAER(Elektronikus Közúti Áruforgalom Ellenőrző Rendszer) rendszert?*

- ☐ Igen
- ☐ Nem

(IGEN válasz esetén 12- 13-ig töltendő, NEM válasz esetén 14. kérdéstől folytassa!)

12. Mennyire elégedett az EKAER rendszerrel?

(1 – nagyon elégedetlen, 2 – elégedetlen, 3 – elégedett, 4 – nagyon elégedett)

- ☐ 1
- ☐ 2
- ☐ 3
- ☐ 4

13. Mi a véleménye az EKAER rendszerről? Véleménye szerint, ha szükség lenne, miben kellene változtatni?

14. Egyetért az Online Számlarendszer bevezetésével?*

- ☐ Igen
- ☐ Nem

15. Mennyire elégedett az Online Számlarendszerrel?

(1 – nagyon elégedetlen, 2 – elégedetlen, 3 – elégedett, 4 – nagyon elégedett)

- ☐ 1
- ☐ 2
- ☐ 3
- ☐ 4

16. Mi a véleménye az Online Számlarendszerről? Véleménye szerint, ha szükség lenne, miben kellene változtatni?

17. Milyen forrásokból tájékozódott az egyéb adózási lehetőségekről?*(Többet is megjelölhet.)

- ☐ Ismerősektől, családtagoktól, partnerektől.
- ☐ Szakmai folyóiratokból, szakkönyvekből.
- ☐ Médiából, internetről.
- ☐ Könyvelőtől.
- ☐ Kamaráktól.
- ☐ Egyéb:

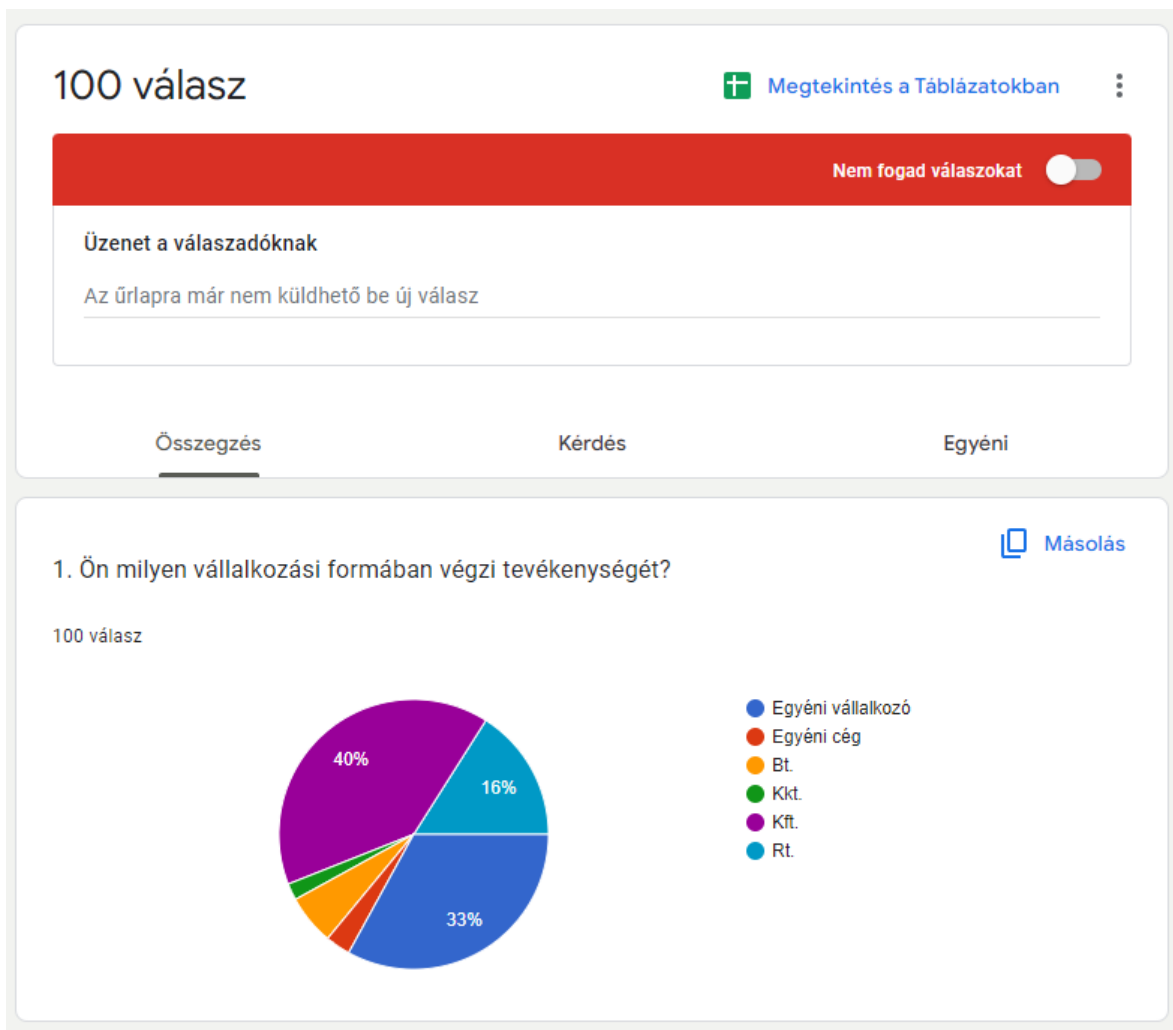
18. Milyen gyakorisággal kell az adóhatósággal adóügyben kapcsolatot tartani? Milyen területet érintett és mennyire volt elégedett a tájékoztatással, kapott információval?

19. Tapasztalatai alapján milyen változások történtek az elmúlt 10 évben az adórendszerben?

20. Magyarországon egy vállalkozás számára milyen mértékben kedvező az adórendszer tapasztalatai alapján?
21. Véleménye szerint melyik az az adónem, mely esetében változásra lenne szükség jelenleg Magyarországon és miért?
22. Jelenleg hol tart az adózás területén a digitalizáció Magyarországon az EU tagállamaihoz képest véleménye szerint?

Köszönöm válaszait!

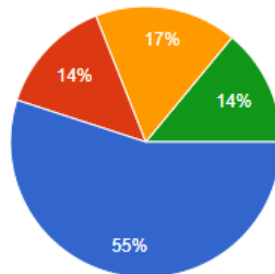
2. számú melléklet: Kutatás eredménye

2. Az Ön vállalkozása melyik kategóriába sorolható?

 Másolás

100 válasz

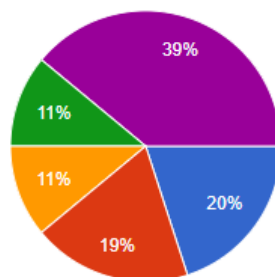

- Mikro vállalkozás (összes foglalkoztatotti létszám kevesebb, mint 10 fő)
- Kisvállalkozás (összes foglalkoztatotti létszám 10-49 fő)
- Középvállalkozás (összes foglalkoztatotti létszám 50-249 fő)
- Nagyvállalat (összes foglalkoztatotti létszám 250 fő felett)

3. Az Ön vállalkozása hány éve működik?

 Másolás

100 válasz

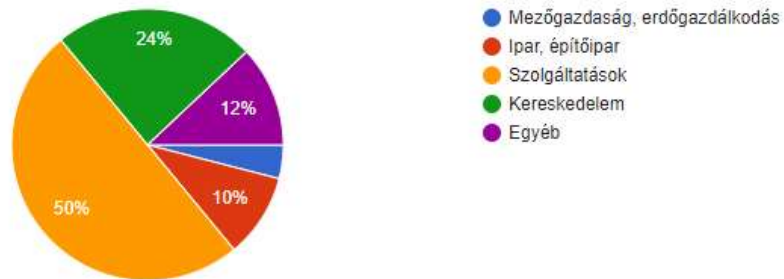

- 0-2 éve
- 3-5 éve
- 6-10 éve
- 11-15 éve
- több mint 15 éve

4. Főtevékenysége alapján mely ágazatba sorolható az Ön vállalkozása?

 Másolás

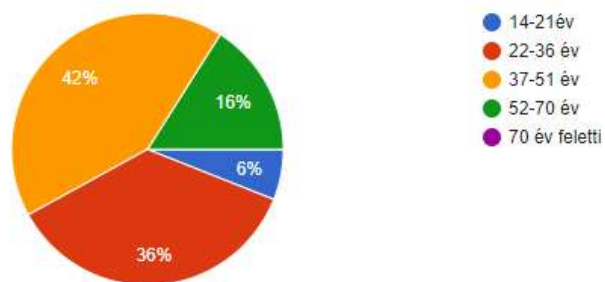
100 válasz

5. Amennyiben Ön egyéni vállalkozó, melyik korcsoportba tartozik?

 Másolás

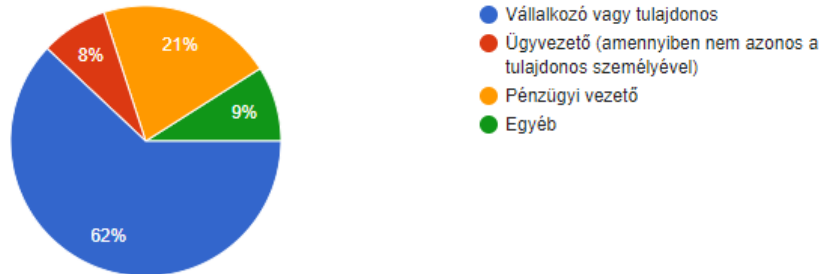
50 válasz

 Másolás

6. Ki az, aki adózási kérdésekben döntéshozó szerepet lát el?

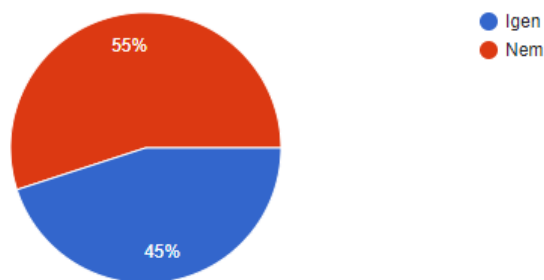
100 válasz

 Másolás

7. Rendelkezik-e Ön (illetve az adózás területén döntéshozó jogkörrel rendelkező vezető) pénzügyi/ gazdasági végzettséggel?

100 válasz

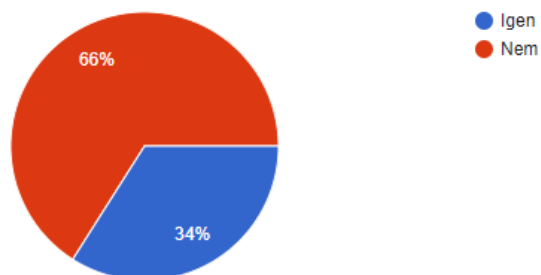

Cím nélküli szakasz

 Másolás

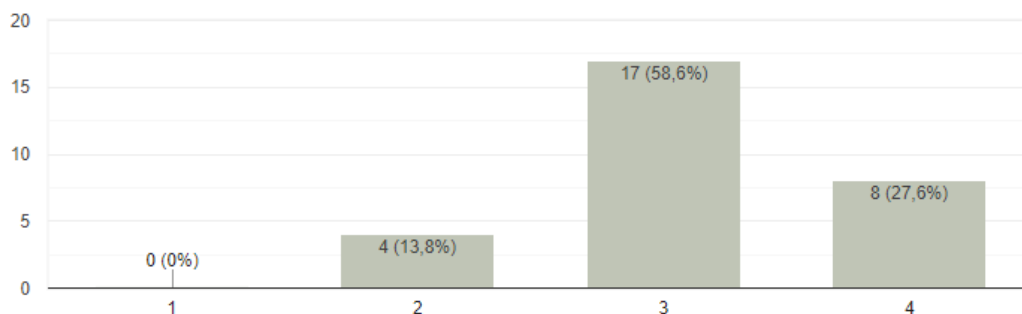
8. Az Ön vállalkozása használ online pénztárgépet?

100 válasz

9. Mennyire elégedett a használt online pénztárgéppel?

29 válasz

10. Mi a véleménye a használt online pénztárgéppel kapcsolatban? Véleménye szerint, ha szükség lenne, miben kellene változtatni?

8 válasz

Egyszerűbb sztorító számlázás, könnyebb összehangolás az online számlázó és raktárkészlet rendszerrel

A pénztárgép ellenőrzés évente leolvasás(kiolvasás) amelyet a pénztárgépesek végeznek kötelezően. lehúzásnak érzem. működik vagy sem. ez itt a kérdés

Megfelelő, nincs változtatási javaslatom

Elégedett vagyok vele.

hiba esetén a szervíz sokára ér ki, vagy kezd el vele foglalkozni.

kicsit bonyolult az admin része

A kapcsolat nem mindig eléggé stabil.

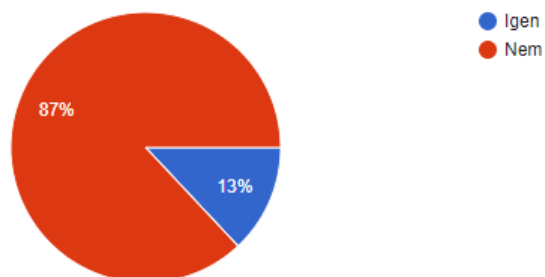
jól működik, nem kell változtatni

Cím nélküli szakasz

11. Az Ön vállalkozása használja az EKAER(Elektronikus Közúti Áruforgalom Ellenőrző Rendszer) rendszert?

 Másolás

100 válasz

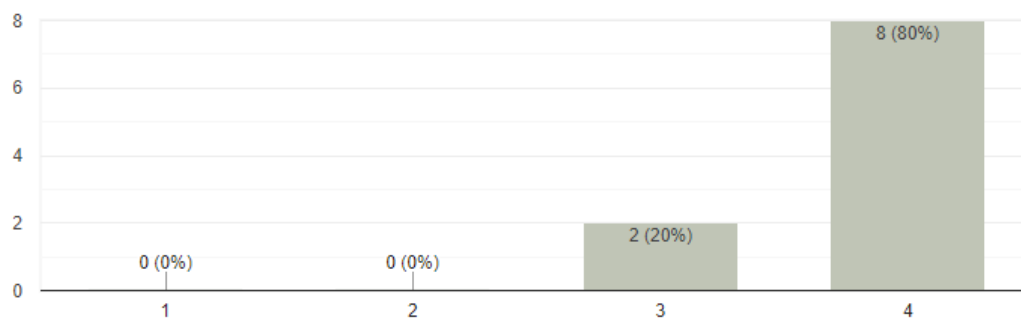

Cím nélküli szakasz

12. Mennyire elégedett az EKAER rendszerrel?

 Másolás

10 válasz

13. Mi a véleménye az EKAER rendszerről? Véleménye szerint, ha szükség lenne, miben kellene változtatni?

5 válasz

Megfelelő

gördülékenyen működik

-

egyértelműbb útmutatót készítenék hozzá, hogy ha valamit nem tudok, akkor ne a NAV jelezzen hogy bocsí elfelejtetted lezárni az ekaer számokat :) köszí

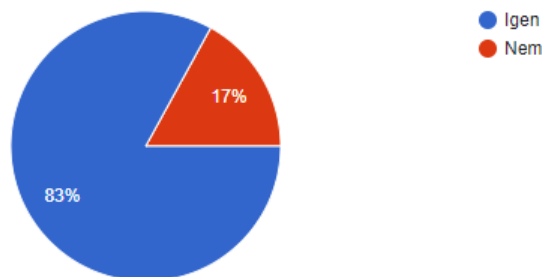
túlkomplikált

Cím nélküli szakasz

14. Egyetért az Online Számlarendszer bevezetésével?

 Másolás

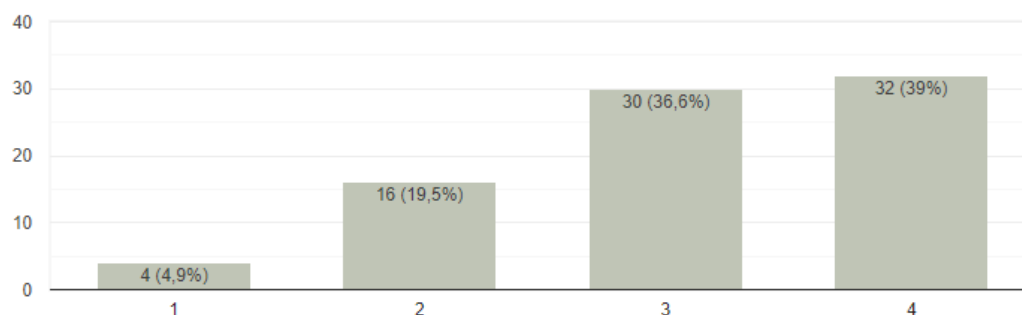
100 válasz

15. Mennyire elégedett az Online Számlarendszerrel?

 Másolás

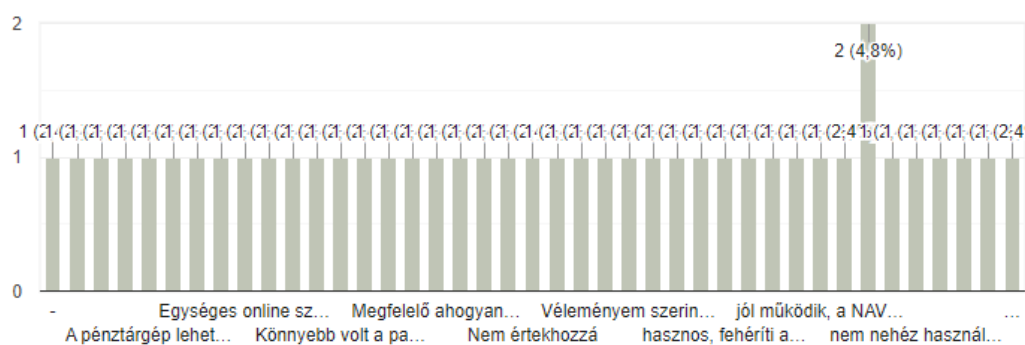
82 válasz

16. Mi a véleménye az Online Számlarendszerről? Véleménye szerint, ha szükség lenne, miben kellene változtatni?

 Másolás

42 válasz

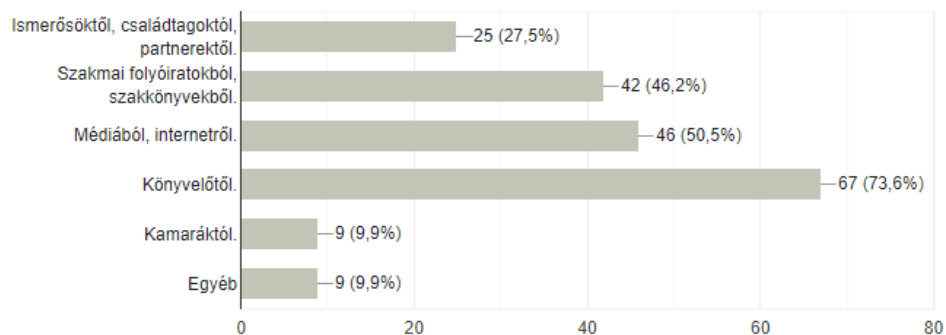

Cím nélküli szakasz

Másolás

17. Milyen forrásokból tájékozódik az adózási lehetőségekről? (Többet is megjelölhet.)

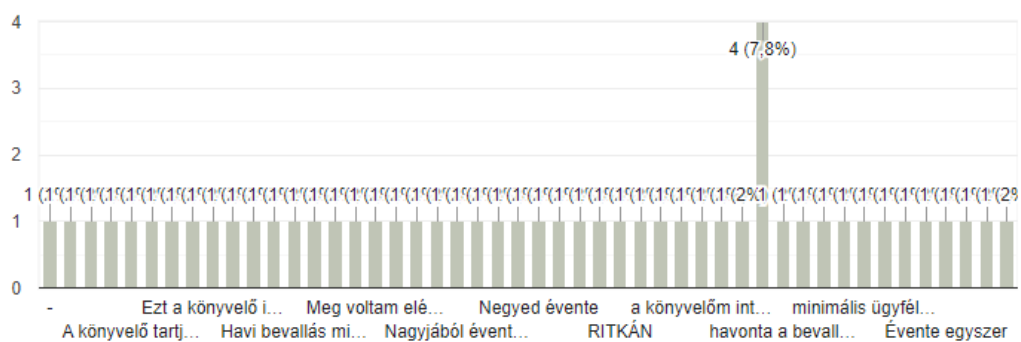
91 válasz

Másolás

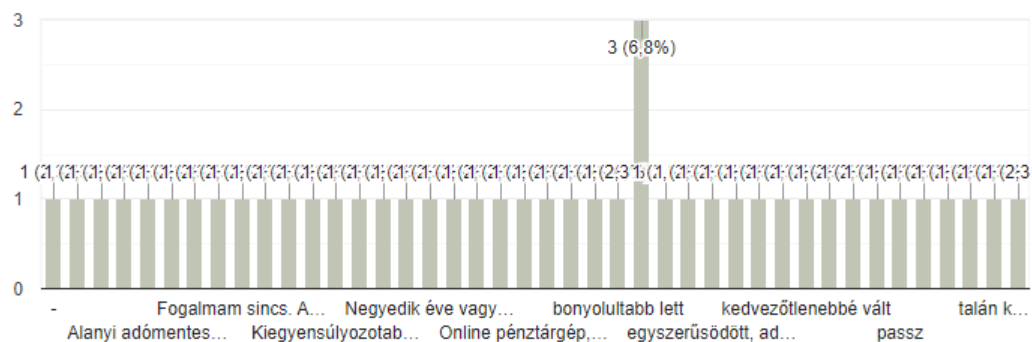
18. Milyen gyakorisággal kell az adóhatósággal adóügyben kapcsolatot tartani? Milyen területet érintett és mennyire volt elégedett a tájékoztatással, kapott információval?

51 válasz

19. Tapasztalatai alapján milyen változások történtek az elmúlt 10 évben az adórendszerben?

44 válasz

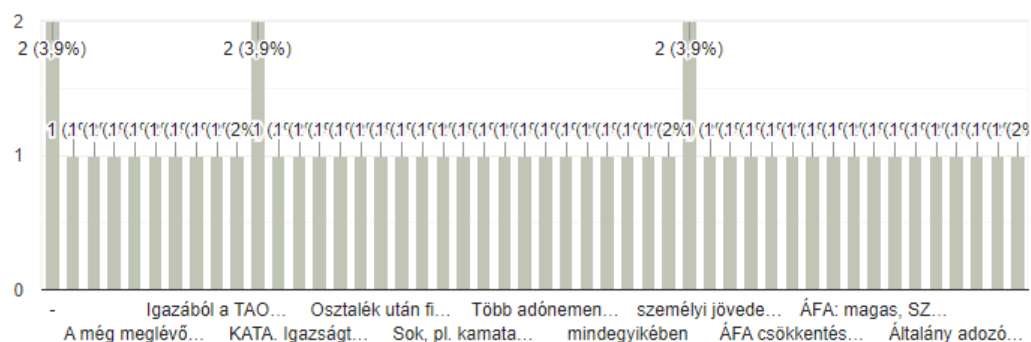
20. Magyarországon egy vállalkozás számára milyen mértékben kedvező az adórendszer tapasztalatai alapján?

48 válasz

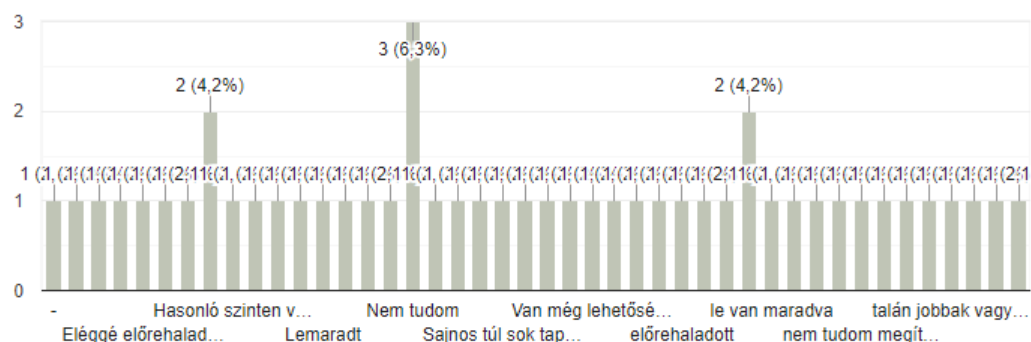
21. Véleménye szerint melyik az az adó, mely esetében változásra lenne szükség jelenleg Magyarországon és miért?

51 válasz

22. Jelenleg hol tart az adózás területén a digitalizáció Magyarországon az EU tagállamaihoz képest tapasztalatai szerint?

48 válasz

Függelékek

NYILATKOZAT

Alulírott **Szatmári Viktória**, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Budai Campus, pénzügy mesterszak nappali/levelező* tagozat végzős hallgatója nyilatkozom, hogy a dolgozat saját munkám, melynek elkészítése során a felhasznált irodalmat korrekt módon, a jogi és etikai szabályok betartásával kezeltem. Hozzájárulok ahhoz, hogy Záródolgozatom/Szakdolgozatom/Diplomadolgozatom egyoldalas összefoglalója felkerüljön az Egyetem honlapjára és hogy a digitális verzióban (pdf formátumban) leadott dolgozatom elérhető legyen a témát vezető Tanszéken/Intézetben, illetve az Egyetem központi nyilvántartásában, a jogi és etikai szabályok teljes körű betartása mellett.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem*

Kelt: Budapest, 2023. 11. 03.

Hallgató

KONZULTÁCIÓS NYILATKOZAT

A **Szatmári Viktória** (hallgató Neptun azonosítója: T3AYY5) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfólió¹ áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót a záróvizsgán történő védeésre javaslom / nem javaslom².

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem^{*3}

Kelt: Budapest, 2023. november 3.

Belső konzulens